

Verotili tilitoimiston asiakkaan näkökulmasta

Case: Tilitoimisto Satamatilit Oy

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto
Opinnäytetyö
Kevät 2010
Milla Marjomaa

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

MARJOMAA, MILLA:

Verotili tilitoimiston asiakkaan näkökulmasta
Case: Tilitoimisto Satamatilit Oy

Taloushallinnon opinnäytetyö

53 sivua, 4 liitesivua

Kevät 2010

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä käsitellään verotiliä, joka on verojen maksuun ja ilmoittamiseen käytettävä työkalu. Uudistus muuttaa vuoden 2010 alusta verojen ilmoittamista, maksamista, palauttamista ja perimistä. Teoriaosuudessa kerrotaan Suomen verojärjestelmästä – millaisia veroja kerätään ja miksi. Tämän jälkeen käsitellään verotilin tarkoitusta ja sisältöä. Empiriassa tutkitaan, kuinka verotili vaikuttaa tässä opinnäytetyössä caseyrityksenä olevan Tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaisiin.

Tutkimusongelmana on selvittää, kuinka Tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaat ottavat vastaan uuden verotilin ja miten se vaikuttaa heidän yritystoimintaansa. Tutkimuksessa käytetään kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Haastateltavat asiakkaat edustavat eri yhtiömuotoja ja toimialoja. Teoriaosuuden lähteinä käytetään lakikirjoja, taloushallinnon asiantuntijoiden luentoja, taloushallinnon alan lehtiä, sekä internetiä, erityisesti verohallinnon sivuja.

Verotili koskee kaikkia, jotka maksavat oma-aloitteisia veroja. Ensimmäisessä vaiheessa mukana ovat arvonlisävero, työnantajakasut, vakuutusmaksuvero, arpajaisvero ja lähdevero. Myöhemmin mukaan tulevat tulovero, kiinteistövero, perintö- ja lahjavero, metsänhoitomaksu ja perintä. Verotili vähentää edestakaista rahaliikennettä, sekä nopeuttaa, helpottaa ja selkeyttää verojen maksua ja ilmoittamista. Verojen maksun ja ilmoittamisen yhtenäistäminen hyödyttää sekä veronsaajia että -maksajia. Uudessa järjestelmässä kaikkien oma-aloitteisten verojen eräpäivä muuttuu 12. päiväksi ja myöhästymismaksut niin maksamisesta kuin ilmoittamisesta nousevat tuntuvasti. Tavoitteena on saada yritykset hoitamaan veronsa paremmin, sillä niiden maksamisessa ja ilmoittamisessa on tällä hetkellä huomattavia ongelmia.

Tutkimuksen tuloksena todetaan, että Tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaat eivät ole kovin tietoisia tai kiinnostuneita verotilistä. He olisivat kaivanneet informaatiota muutoksesta enemmän ja aikaisemmin, mutta toisaalta asian katsotaan kuuluvan enemmän tilitoimistolle kuin heille. Muutos on niin tuore, etteivät yrittäjät vielä osaa tarkkaan sanoa, mitä verotili tuo tullessaan. Pääsääntöisesti yrittäjät kuitenkin suhtautuvat muutokseen positiivisesti, maksujen yhdistämisen ajatellaan helpottavan verojen maksua ja seuranta.

Avainsanat: verotus, verotili, verotililaki, arvonlisävero, työnantajasuoritukset, verovelvollisuus

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

MARJOMAA, MILLA: Tax Account from accounting company's customer's point of view
Case: Accounting Company Satamatilit Ltd

Bachelor's Thesis in Financial Management 53 pages, 4 appendices

Spring 2010

ABSTRACT

This thesis deals with Tax Account. The coming reform will amend declaring, paying, returning and collecting of taxes from the beginning of 2010. The theoretical part of the thesis focuses on the system of the taxation in Finland – what kinds of taxes are collected and why. After that, the idea and the content of Tax Account are discussed. The empirical part of the thesis examines how Tax Account contributes to the customers of an accounting company. The case company of this thesis is Satamatilit Ltd.

The research problem is to learn how customers of Satamatilit Ltd react to the new Tax Account and how it contributes to their businesses. A qualitative research method is used in this study. The respondents were customers from different branches and forms of business. As the source material this study uses statute books, lectures of financial management experts, newspapers on financial management and the Internet, especially the pages related to Tax Administration.

The Tax Account concerns everyone, who is paying unprompted taxes. The first part encloses VAT, employer contributions, tax on insurance premium, lottery tax and tax at source. Tax Account will reduce the traffic of back and forth payments. It also quickens eases and clarifies the process of paying and reporting of taxes. Harmonization of taxes will help both taxpayers and receivers. In the new system the due date of the unprompted taxes is changed to the 12th day of each month and the charge for overdue payments and declarations rises substantially. The goal is to have companies manage their taxes better, because at the moment there are a lot of problems in paying and declaring taxes.

According to the survey, the customers of Satamatilit are not very conscious of or interested in Tax Account. On the one hand, the entrepreneurs would have needed more and earlier information on Tax Account. On the other hand, they think this concerns the accounting company, not them. The reform is so recent that entrepreneurs do not know yet how Tax Account will contribute to their business. Entrepreneurs have mainly a positive attitude to the reform, as the harmonization of payments is thought to facilitate paying the taxes.

Key words: taxation, Tax account, Tax account Act, Value Added Tax (VAT), employer contributions, liability to pay taxes

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen tavoitteet, tutkimusongelmat ja aiheen rajaus	3
1.2	Tutkimusmenetelmät ja aiemmat tutkimukset	4
1.3	Tutkimuksen rakenne	5
2	SUOMEN VEROJÄRJESTELMÄ	6
2.1	Verojen maksaminen	7
2.2	Verojen ilmoittaminen	8
2.3	Sanktiot	9
2.4	Arvonlisävero	10
2.5	Työnantajasuoritukset	15
2.6	Muita veroja	17
2.6.1	Tulovero	17
2.6.2	Perintö- ja lahjavero	18
2.6.3	Vakuutusmaksu-, arpajais-, lähde-, ja kiinteistövero	21
3	VEROTILIN SISÄLTÖ	23
3.1	Verotililaki	24
3.2	Verojen maksaminen	25
3.3	Verojen ilmoittaminen	26
3.4	Verotiliin siirtyminen	27
3.5	Verotilin tapahtumat	28
3.6	Verotiliote	29
3.7	Sanktiot	30
3.8	Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot	31
3.9	Verotilipalvelu ja Katso-tunniste	33
4	VEROTILIN VAIKUTUS SATAMATILIT OY:N ASIAKKAISIIN	36
4.1	Verotilistä informointi ja muutosasenne	36
4.2	Verotilin käyttöönotto	38
4.3	Verotilin hyödyt ja haitat	41
4.4	Haastattelujen johtopäätökset	42
4.5	Muita kommentteja	44

5	YHTEENVETO	46
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	54

1 JOHDANTO

Verotili on uusi verojen maksuun ja ilmoittamiseen käytettävä työkalu. Aiemmin oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen ja maksaminen säädettiin verolajikohtaisesti. (HE 221/2008.) Nyt oma-aloitteiset verot on yhdistetty samalle tilille, jonne maksetaan yhdellä summalla, veronmaksajan henkilökohtaisella viitteellä (Nii-ranen 2009). Oma-aloitteisella verolla tarkoitetaan veroa tai maksua, jonka vero-velvollinen tai vastuussa oleva on velvollinen itse laskemaan ja suorittamaan säädettyinä maksupäivinä. (Veronkantolaki 609/2005, 2§.)

Verotilin käyttöönotto lähti liikkeelle Suomessa hallituksen esityksestä, joka annettiin 19.12.2008. Hallituksen esityksen perusteella 7.8.2009 vahvistettiin verotililaki, joka astui voimaan 1.1.2010. (HE 221/2008.) Hallituksen esityksessä (221/2008) perustellaan, että aiemmat menettelyt ja tietojärjestelmät eivät tue riittävästi Verohallinnon tavoitetta asiakaskohtaisesta toiminnasta. Verolajien ja –erien runsas määrä lisää selvittelyjen kustannuksia ja vaikeuttaa kokonaiskuvan saamista, joka on edellytys hyvälle asiakaspalvelulle, verovalvonnalle ja sujuvalle perintätoiminnalle. Myös erilliset pankkitilit ja välitysjärjestelmä aiheuttavat suuria kustannuksia. Aiemmassa menettelyssä verovelvollinen ei voinut kuitata palautettavaa arvonlisäveroa muista maksettavista veroista. Tämä aiheutti turhaa maksuliikennettä ja arvonlisäveron palautusten hakemusmenettely oli hallinnollisesti raskas. (HE 221/2008.)

Verotiliä koskevassa hallituksen esityksessä (221/2008) kerrotaan, että verojen maksutietojen vastaanotto pankeista on tietotekniikkaan turvaavaa massakäsittelyä, jonka onnistuminen edellyttää maksajilta virheettömien maksutietojen ilmoittamista. Puutteellisin tiedoin lähetetyt maksut on käsiteltävä tapauskohtaisesti, mikä puolestaan aiheuttaa suuria kustannuksia. Verotilin myötä selvitystyö vähennee – kohdistamisongelmaa ei enää ole, koska kaikki verot maksetaan samalla viitteellä.

Suomessa tehtiin maksuunpanoja vuonna 2006 yhteensä noin 640 000 kappaletta, joista 410 000 arvonlisäverosta ja 230 000 työnantajasuorituksista (HE 221/2008). Maksuunpanulla verolla tarkoitetaan veroa, jonka maksuajankohdan eli eräpäivän ja euromäärän veroviranomainen määrää (Veronkantolaki 609/2005, 2§). Maksumuistutuksia verottaja lähetti noin 1,45 miljoonaa. Maksamisen lisäksi, verojen ilmoittamisessa on ollut vakavia puutteita: vuonna 2006 noin 40 % arvonlisäveron valvontailmoituksista ja 25 % työnantajasuoritusten valvontailmoituksista annettiin myöhässä. (HE 221/2008.)

Vuonna 2008 julkisyhteisöjen verotulot kaiken kaikkiaan olivat yli 79 miljardia euroa ja 2009 vuonna 73,6 miljardia euroa. Vuodesta 1975 verokertymä on alentunut edelliseen vuoteen verrattuna kuusi kertaa, muttei koskaan yhtä paljon kuin vuodesta 2008 vuoteen 2009. Verotuloista vuonna 2008 tuloverojen osuus oli 31,1 miljardia ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen osuus 22,3 miljardia euroa. Vastavat luvut vuonna 2009 olivat 26,5 miljardia ja 22,0 miljardia euroa. Tuloverojen osuus oli siis laskenut huomattavasti vuonna 2009 verrattuna vuoteen 2008. Valtion osuus verokertymästä oli 33,8 miljardia vuonna 2009, joka on melkein 15 % vähemmän kuin vuoden 2008 valtion verotulot 39,7 miljardia euroa. Arvonlisäveron tuotto oli 2009 vuonna 14,8 miljardia euroa, mikä on 5 % edellistä vuotta pienempi. (Tilastokeskus 2010a.)

Verotulojen vähentymisellä on suora yhteys kansantalouden huonoon nykytilaan – taantumaa on havaittavissa tällä hetkellä niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Bruttokansantuote, eli tuotettujen tavaroiden ja palvelujen yhteenlaskettu arvonlisäys, oli viime vuonna 171 miljardia euroa. Tämä on 7,8 % vähemmän vuoteen 2008 verrattuna. Bruttokansantuotteen pudotus oli suurin sitten vuosien 1917 ja 1918 jälkeen. (Tilastokeskus 2010b.) Tammikuussa 2010 työttömyysaste Suomessa oli 9,5 %, mikä on 2,6 prosenttiyksikköä suurempi vuodentakaisesta. Työttömien määrän nousu vaikuttaa valtion verotuloihin vähentävästi. (Tilastokeskus 2010c.)

Verotilijärjestelmä on jo käytössä muun muassa Ruotsissa, Itävallassa ja Tanskassa, sekä käyttöönottoa suunnitellaan esimerkiksi Unkarissa. Maksujen eräpäivien lukumäärät ja korkojen laskentatapa vaihtelevat maittain, mutta pääsääntöisesti

verotilikäytänne on samankaltainen; verot maksetaan kohdistamatta tietyille verolajille ja verovelvollinen saa tiliotteen sekä pystyy seuraamaan verotilannettaan itse internetin kautta. (HE 221/2008.)

Verotili otettiin käyttöön Suomessa vuoden 2010 alusta ja 1.3.2010 alkaen kaikki verot on maksettu verotilille ja ilmoitukset hoidettu uuden käytänteen mukaan. Verotilin käyttöä opetellaan nyt tilitoimistoissa ja muutokseen ollaan vasta totuttelemassa. (Hyvönen 2010.)

1.1 Tutkimuksen tavoitteet, tutkimusongelmat ja aiheen rajaus

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitä verotili pitää sisällään ja miten se vaikuttaa yrityksen toimintaan. Lisäksi tutkitaan, minkälaisia käytännön toimenpiteitä yritys joutuu tekemään verotiliuudistuksen myötä. Lisäksi työssä tarkastellaan, miten tilitoimiston yritysasiakkaat ottavat verotilin vastaan, kuinka he suhtautuvat muutokseen ja kuinka tietoisia he ovat verotilin vaikutuksista.

Tämän opinnäytteen pääongelmana on siis mitä verotili käytännössä tarkoittaa. Tutkimuksen alaongelmia ovat: 1) mihin asioihin verotilin voimaantulo vaikuttaa, 2) mitä asiakkaat verotilistä ja sen vaikutuksista tietävät sekä 3) miten he suhtautuvat muutokseen.

Opinnäytteessä tarkastellaan verotiliä enimmäkseen tilitoimiston yritysasiakkaan näkökulmasta. Työssä tuodaan esille, mitä verotilin käyttöönotto merkitsee yrittäjälle. Tutkimuksen avulla tilitoimisto saa tietoa, miten he voisivat palvella asiakkaitaan paremmin ja millaisia asioita heidän tulisi asiakkailleen painottaa muutosten yhteydessä. Opinnäytteessä ei kuitenkaan paneuduta siihen, miten tilitoimisto joutuu muuttamaan omia toimintatapojaan. Opinnäytteen päätarkoitus on lisätä yritysasiakkaiden tietopohjaa verotilistä.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja aiemmat tutkimukset

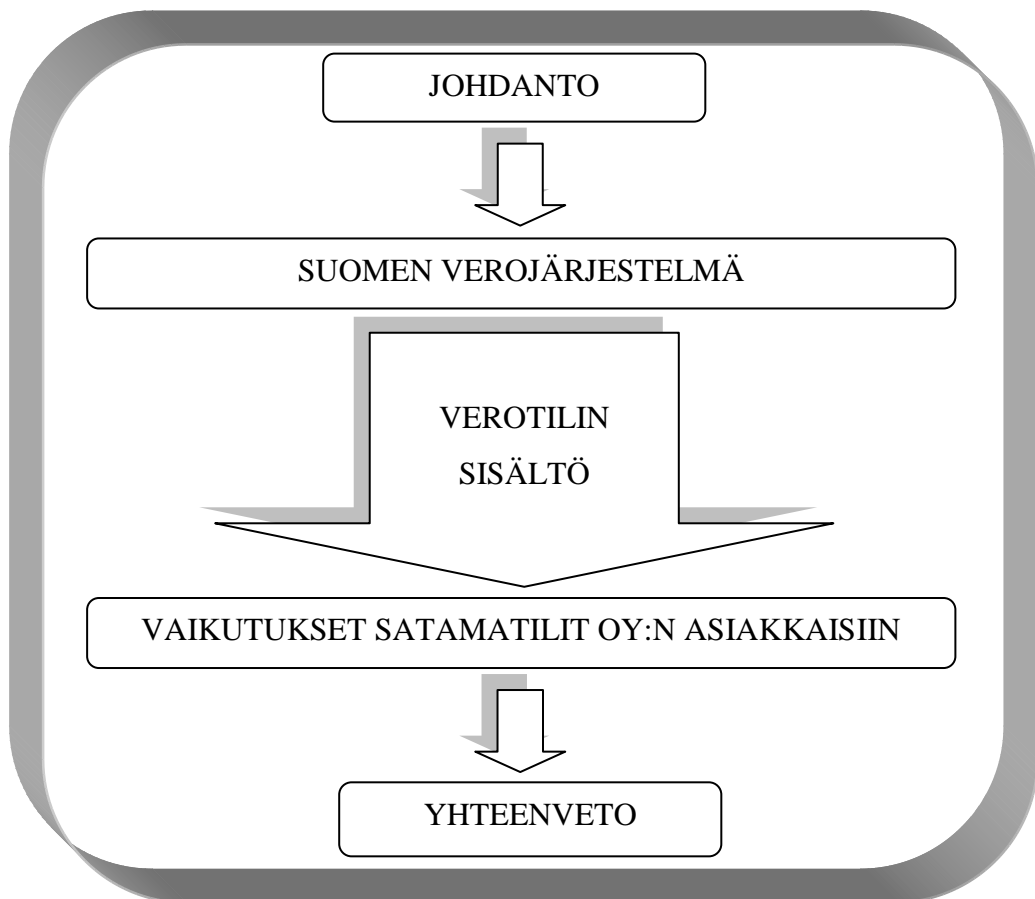
Tutkimusmenetelmänä on kvalitatiivinen tutkimus, joka toteutetaan tekemällä teemahaastatteluja Tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaille. Teemahaastattelussa on enemmän kysymys keskustelusta kuin muodollisesta haastattelusta. Keskustelua ohjataan antamalla keskustelun aiheita ja haastattelu on vuoropuhelua, jossa yritetään olla vaikuttamatta haastateltavan mielipiteisiin. Kvalitatiivinen tutkimus on laadullinen tutkimus, jossa pyritään ymmärtämään jotakin asiaa syvällisesti. Havaintomäärä voi olla pieni ja analyysimenetelminä käytetään selvityksiä, päätelyä, arviointia ja todistelua. Kvalitatiivisen tutkimuksen etuja ovat spontaaniuus, avoimuus, luovuus ja joustavuus. (Kinnunen, R. 2009.) Verotus koetaan aiheena vaikeaksi, ja kvantitatiivisessa kyselyssä olisi liian suuri riski, onko vastaaja ymmärtänyt täysin kysymystä ja onko tutkimuksen tulos näin ollen uskottava.

Verotili astui voimaan vuoden 2010 alusta, joten aiheesta ei ole monia aiempia tutkimuksia. Verotilistä on tämän opinnäytteen tekohetkeen mennessä tehty kolme opinnäytettä. Anu Jämbäck teki syksyllä 2009 opinnäytteen verotilistä tilitoimiston kannalta. Hän keskittyi työssään käsittelemään verotililakia. Samaan aikaan tehtiin toinen opinnäyte verotilin tuomista muutoksista tilitoimiston käytäntöihin. Kyseisen työn tekijänä oli Outi Juolio. Tuija Pasi teki vuoden 2009 keväällä opinnäytteen verotilin vaikutuksista Tiliporkkana Oy:ssä. Hän katsoi asiaa lähinnä tilitoimiston näkökulmasta, mutta on myös ottanut huomioon Tiliporkkanan asiakkaat.

Tämä työ eroaa edellisistä opinnäytteistä siinä, että työssä haetaan hyötyä tilitoimiston asiakkaille. Verotilin käyttöönottoa katsotaan yrityksen näkökulmasta. Tilitoimiston asiakkaita haastatellaan ja pyritään saamaan tietoa, mistä asioista yritykset tarvitsisivat lisäinformaatiota. Opinnäytteen tekemisen ajankohta on hyvä, sillä muutoksesta on tällä hetkellä hyvin tietoa verrattuna edellisiin opinnäytteisiin. Muutenkin työn tekeminen on nyt hyvin ajankohtaista, kun uutta verotiliä opetellaan käyttämään konkreettisesti.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Tutkimus koostuu viidestä osasta. Tutkimuksen rakenne esitetään kuviossa 1. Johdanto käsittää tutkimuksen sisällön, taustat ja tavoitteet. Tutkimusaihetta pohjustetaan toisessa luvussa, jossa kuvataan yleisesti Suomen verojärjestelmää. Perustietojen lisäksi kyseisessä luvussa kerrotaan, miten asiat olivat ennen verotilin voimaantuloa. Kolmas luku paneutuu itse aiheeseen, eli verotiliin, sen sisältöön ja siihen liittyviin käsitteisiin. Luvussa kerrotaan, miten verot nykyisin maksetaan ja ilmoitetaan.

KUVIO 1. Tutkimuksen rakenne.

Neljännessä luvussa tuodaan esille Tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaiden mielteitä verotilistä. Luvussa kerrotaan, mitä mieltä he ovat muutoksesta, kuinka heitä on aiheesta informoitu ja miten he olettavat muutoksen vaikuttavan omaan toimintaansa. Viides luku kokoaa tämän opinnäytteen yhteenvedolla.

2 SUOMEN VEROJÄRJESTELMÄ

Verot ovat rahasuorituksia, jotka julkinen valta velvoittaa hallintoalamaiset yksipuolisesti suorittamaan yhteiskunnan tarpeiden tyydyttämiseksi. Verovaroilla julkisyhteisöt tarjoavat erilaisia palveluita koko kansalle. Veronsaajia ovat valtio, kunnat ja valtionkirkkojen seurakunnat. Verovaroja siirtyy myös Kansaneläkelaitokselle ja Euroopan unionille. (Niskakangas 2009, 13.)

Verot jaetaan välillisiin ja välittömiin veroihin. Välittömät verot ovat verovelvollisen suorita kustannuksia, esimerkiksi tulovero, jota jokainen maksaa työtuloistaan. Välillisen veron verovelvollinen vyöryttää edelleen kuluttajan maksettavaksi. Arvonlisäverotuksessa myyjä lisää myyntihintoihin automaattisesti arvonlisäveron, jonka luonnollinen henkilö maksaa tuotteen hinnassa. (Niskakangas 2009, 13.)

Verotuksella on välillisesti monenlaisia tavoitteita, mutta ensisijaisena tavoitteena on julkisen sektorin toiminnan rahoittaminen. Tätä kutsutaan fiskaaliseksi tavoitteeksi. Verotuksen tulonjakopoliittisella tavoitteella pyritään tasaamaan kansalaisten tuloeroja. Progressiivisessa verotuksessa isommasta palkasta maksetaan isompi prosentti veroa. Sosiaalipoliittisesta tavoitteesta esimerkkinä voidaan mainita asuntolainojen koron vähennyskelpoisuus. Tupakan ja alkoholin verotus on korkea – tätä voidaan pitää terveystavoitteena. Kasvupoliittista tavoitetta tuetaan, kun annetaan yritykselle mahdollisuus tehdä suurempia poistoja, kuin taloudellinen käyttöikä edellyttäisi. Näin kannustetaan yrityksiä investoimaan. Työllisyyspoliittiset tavoitteet ovat olleet nyt pinnalla ja muun muassa kotitalousvähennyksen määrää on nostettu parantamaan työllisyyttä. (Niskakangas 2009, 15-16.)

Verotuksen oikeuslähteinä ovat lait ja säädökset (Niskakangas 2009, 19). Perustuslain (PerL 81§) mukaan verosta säädetään lailla. Suomen verotuksesta päättävät eduskunta, kunnat ja Euroopan unioni. Verotusta ohjaavat verolait, jotka valmistellaan valtionvarainministeriössä ja hyväksytään eduskunnassa. (Verohallinto 2007.)

Verojen maksamista, palauttamista ja perimistä koskevat asiat säädettiin ennen verotiliä veronkantolaissa (609/2005) ja veronkannosta asetetussa valtionvarainministeriön asetuksessa (747/2005). Veronkannolla tarkoitetaan verovarojen kantamiseen ja palauttamiseen liittyviä toimenpiteitä, joita ovat maksuliike ja verosuoritusten kirjaaminen verovelvollisen ja veronsaajan hyväksi, verovaroista pidettävä kirjanpito ja veronperintä. (Veronkantolaki 609/2005, 2§.)

Veronkantolakia sovellettiin seuraaviin lakeihin liittyvien verojen ja maksujen kannossa:

- Laki verotusmenettelystä (1558/1995)
- Ennakonperintälaki (1118/1996)
- Arvonlisäverolaki (1501/1993)

Veronkantolakia sovelletaan edelleen metsänhoitomaksun ja muiden verojen ja maksujen kannossa, joista säädetään erikseen. (Veronkantolaki 609/2005, 1§.)

Lakien ja asetusten lisäksi tärkeitä verotusnormeja syntyy Verohallinnon päätöksistä ja ohjeista. Joissakin laeissa on nimenomaan annettu Verohallinnolle oikeus antaa tarkempia ohjeita lain soveltamisesta. Tällöin päätökset ovat kaikkia sitovia. (Niskakangas 2009, 20.) Verohallinto kuuluu valtionvarainministeriön alaisuuteen ja se kerää 2/3 veroista ja veronluonteisista maksuista Suomessa. Veroja ja maksuja keräävät myös tullilaitos valmiste- ja tuontiveroina sekä Ajoneuvohallintokeskus ajoneuvoihin liittyvinä veroina. (Verohallinto 2007.)

2.1 Verojen maksaminen

Ennen verotilin voimaantuloa oma-aloitteisten verojen maksupäivistä säädettiin asianomaisissa verolaeissa. Verovelvollinen kohdensi maksunsa tietylle verolle. Mikäli maksusta ei ilmennyt, mitä oma-aloitteista veroa oltiin maksamassa, verotaja kohdensi maksun veronkantolaissa määrättyssä järjestyksessä. (HE 221/2008.)

TAULUKKO 1. Verojen maksupäivät (HE 221/2008).

Vero	Maksupäivä
Arpajaisvero	1. päivä
Ennakonpidätykset, Työnantajan sosiaaliturvamaksu, Rajoitetusti verovelvollisen lähdevero	10. päivä
Arvonlisävero	15. päivä
Vakuutusmaksuvero	25. päivä

Taulukosta 1 nähdään, että eri verojen maksupäivät oli laitettu kuukausien eri päiviille. Yleisimmät oma-aloitteiset verot, ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu piti suorittaa viimeistään palkanmaksukuusta seuraavan kuukauden 10. päivä ja arvonlisävero seuraavan toisen kuukauden 15. päivä. (HE 221/2008.) Arpajaisvero suoritettiin verohallituksen vahvistamaa tilillepanokorttia käyttäen muun kuin tavara-arpajaisten osalta kuukautta toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Tavara-arpajaisista arpajaisvero oli suoritettava viimeistään kalenterikuukautta kolmanneksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. (Arpajaisverolaki 552/1992, 8§.) Vakuutusmaksuvero oli maksettava seuraavan kuukauden 25. päivänä (Laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta 664/1966, 5§).

2.2 Verojen ilmoittaminen

Arvonlisävero, työnantajasuoritukset sekä rajoitetusti verovelvollisen tulosta perittävä lähdevero ilmoitettiin aikaisemmin kalenterikuukausittain valvontailmoituksella. Arvonlisäveron tiedot ilmoitettiin kohdekuukautta seuraavan toisen kuukauden 15. päivä ja työnantajasuoritusten tiedot palkanmaksukuukautta seuraavana 15. päivä. Ilmoituspäivä oli siis sama, vaikka kyse eri kuukauden suorituksista ja maksupäivät eroavat. Asiaa havainnollistaa taulukko 2. (HE 221/2008.) Vakuutusmaksuvero piti ilmoittaa viimeistään seuraavan kuukauden 25. päivä (Laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta 664/1966, 6§). Arpajaisvero piti ilmoittaa maksun yhteydessä sen läänin lääninverovirastolle, jonka toimialueella verovelvollisen kotikunta on (Arpajaisverolaki 552/1992, 8§).

TAULUKKO 2. Esimerkki oma-aloitteisten verojen ilmoitus- ja maksuajankohdista (HE 221/2008).

Kohdekuukausi ja verolaji	Maksu	Ilmoitus
Tammikuun arvonnisävero	15.3.	15.3.
Helmikuun työnantajasuoritukset	10.3.	15.3.

Arvonnisäveron ja työnantajasuoritusten väärin ilmoitettu määrä veronsaajan vahingoksi ilmoitettiin aiemmin kohdekuukaudelle kokonaan uudestaan ja maksettiin viipymättä puuttuva määrä. Omaksi vahingoksi ilmoitettu määrä voitiin vähentää seuraavassa valvontailmoituksessa. (HE 221/2008.)

Yhteenvedoilmoituksella ilmoitettiin tavaroiden myynnit toisiin EU-maihin sekä omien tavaroiden siirrot toisiin yhteisömaihin. Ilmoitus annettiin veroviranomaiselle neljännesvuosittain kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 15. päivänä. Esimerkiksi ensimmäiseltä vuosineljännekseltä asiakaskohtaiset yhteisömyyntitiedot piti antaa viimeistään 15.5. mennessä. (Jokinen 2009.)

2.3 Sanktiot

Myöhässä tai kokonaan maksamatta jätetylle verolle määrättiin aiemmin verolajikohtainen veronkorotus. Veron määrälle laskettiin portaittain veronkorotusta niin, että korotusprosentti on sitä suurempi, mitä kauemmin vero on ollut maksamatta. Veronkorotusta maksettiin myös ilmoitusten laiminlyömisestä. (HE 221/2008.)

Maksamattomille veroille laskettiin viivästyskorkoa, joka säädetään veronnisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995). Veronnisäys ja viivekorko olivat ennen kutakin kalenterivuotta edeltäneen puolivuotiskauden viitekorko lisättyinä seitsemällä prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään kolme euroa (HE 221/2008).

2.4 Arvonlisävero

Hyödykkeiden, tavaroiden ja palvelujen kuluttamiseen kohdistuvia veroja kutsutaan kulutusveroiksi, jotka jaetaan yleisiin ja erityisiin. Esimerkkeinä erityisestä kulutusverosta voidaan mainita valmiste- ja autovero. Merkittävin yleisistä kulutusveroista on arvonlisävero. Veromuotona arvonlisäverolle on ominaista laaja veropohja, laajat vähennysoikeudet ja veron kantaminen kaikissa vaihdannan vaiheissa. Yleinen kulutusvero määräytyy prosentuaalisena osuutena hyödykkeen hinnasta. Arvonlisäveron laskemisesta on esimerkki taulukossa 3. (Niskakangas 2009, 123.)

TAULUKKO 3. Arvonlisäveron laskeminen (Mukailtu, Tilihelander 2005).

Arvonlisäveron osuus verollisesta hinnasta	$\frac{\text{Verollinen hinta} * \text{sovellettava verokanta}}{100 + \text{sovellettava verokanta}}$
Esimerkki: $122 * 22 / 122 = 22$	
Arvonlisäverollinen hinta verottomasta hinnasta	$\frac{\text{Veroton hinta} * 100 + \text{sovellettava verokanta}}{100}$
Esimerkki: $100 * 122 / 100 = 122$ TAI yksinkertaisemmin $100 * 1,22 = 122$	

Suomessa on käytössä kolme eri verokantaa 22 %, 12 % ja 8 % sekä niin sanottu nollaverokanta, joka tarkoittaa sitä, että on olemassa tuotteita ja palveluita, jotka ovat arvonlisäverottomia. Yleisin verokanta on 22 %, ja sitä käytetään automaattisesti, ellei kyseessä ole tavara tai palvelu, jolle on määrätty alennettu verokanta. (Niskakangas 2009, 139.) Verokantoja esitellään tarkemmin taulukossa 4.

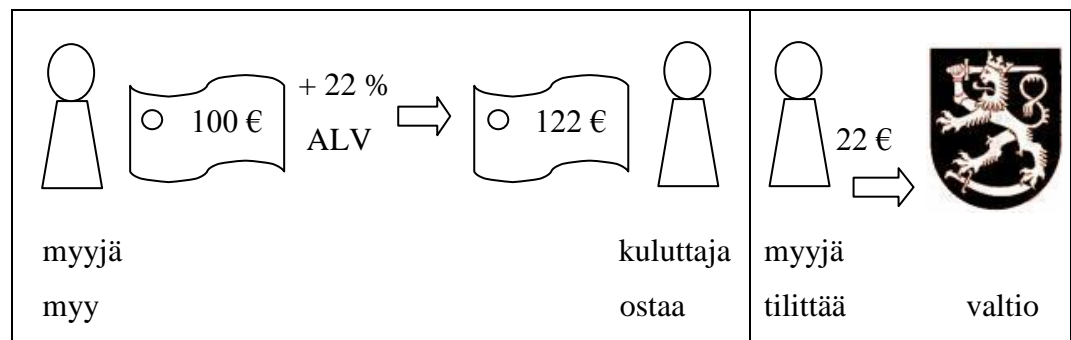
TAULUKKO 4. Arvonlisäverokannat Suomessa (Niskakangas 2009, 139).

Yleinen verokanta	22 %
Elintarvikkeet ja rehut	12 %
Muun muassa: - henkilökuljetus - majoituspalvelut - pääsymaksut kulttuuritapahtumiin - lääkkeet - kirjat - parturi- ja kampaamopalvelut	8 %
Muun muassa: - sanoma- ja aikakauslehtien tilaukset - terveydenhoitopalvelut - vakuutukset	0 %

Arvonlisäverokantoihin on tulossa muutoksia 1.7.2010 alkaen. Yleinen verokanta muuttuu 23 %:ksi, elintarvikkeiden vero 13 %:ksi, sekä 8 %:n verokannan alaiset nostetaan 9 %:iin. Lisäksi ravintola- ja ateriapalvelujen arvonlisävero laskee 22 %:sta 13 %:iin. (Verohallinto 2010a.)

Arvonlisävero maksetaan valtiolle Suomessa tapahtuvasta tavarankäytön ja palvelun myynnistä, joka on tehty liiketoiminnan muodossa. Veroa maksetaan myös tavarankäytön maahantuonnista, joka tapahtuu Suomessa. (Arvonlisäverolaki 1501/1993, 1§.) Tavaralla tarkoitetaan aineellista esinettä, joka voi olla irtain esine tai kiinteistö. Tavaroita ovat myös energiahyödykkeet, esimerkiksi sähkö. Palvelulla tarkoitetaan kaikkea muuta liiketoiminnan muodossa myytävää. Liiketoimintaa on sellainen toiminta, jota tehdään ansaintatarkoituksessa, on jatkuvaa ja siihen liittyy yrittäjänriski. (Niskakangas 2009, 124 - 125.)

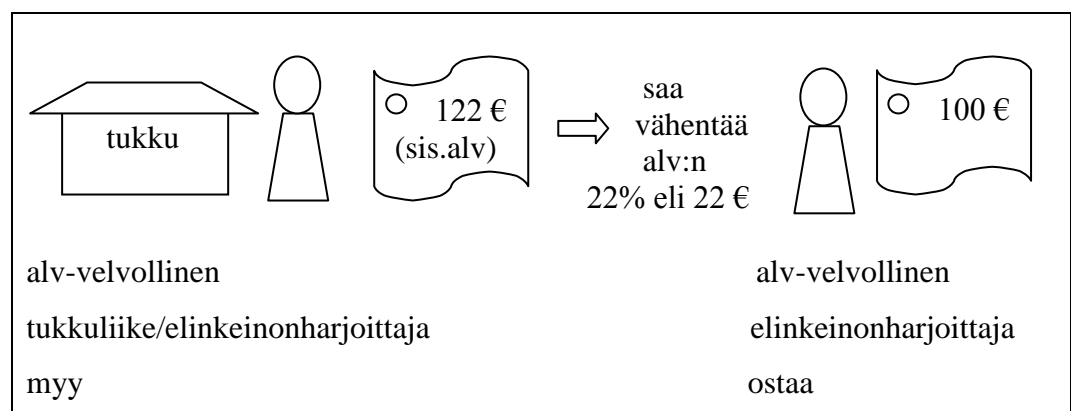
Arvonlisävero on siis välillinen vero, jonka elinkeinonharjoittaja perii kuluttajalta myytävän tavarankäytön tai palvelun hinnassa. Kun yrittäjä myy tavarankäytön kuluttajalle, sille syntyy myynnin alv-velkaa, jonka se välittää valtiolle. Tapahtumaa havainnollistaa kuvio 2. (Tomperi 2007, 54.)

KUVIO 2. Arvonlisäveron läpikulku (Tomperi 2007, 54).

Arvonlisäverovelvollinen on tavaran tai palvelun myyjä, ellei toisin erikoistapauksissa säädetä (Arvonlisäverolaki 1501/1993, 2§). Arvonlisäverolain (1501/1993) 3§:n mukaan myyjä ei ole verovelvollinen, jos tilikauden liikevaihto on enintään 8 500 euroa. Myyjä voi kuitenkin oma-aloitteisesti hakemuksella ilmoittautua verovelvolliseksi, vaikkei liikevaihtoraja täyttyisikään (Arvonlisäverolaki 1501/1993, 12§).

Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen voi olla järkevää, jos myyjällä on paljon hankintoja toisilta alv-velvollisilta. Jos myyjän asiakkaat ovat alv-velvollisia, he eivät saa silti vähentää arvonlisäveroa omassa toiminnassaan, jos myyjä ei ole ilmoittautunut alv-velvolliseksi. (Tomperi 2007, 55.)

KUVIO 3. Kahden elinkeinonharjoittajan välinen kauppa (Tomperi 2007, 54).

Kuvio 3 osoittaa, että käytännössä tavara tai palvelu maksaa alv-velvolliselle yrittäjälle 100 euroa, koska se saa vähentää arvonlisäveron. Elinkeinonharjoittajalle syntyy tällöin hankintojen alv-saamista. Arvonlisäveron maksaminen valtiolle menee siis käytännössä näin (Tomperi 2007, 55.) :

- Myynnin alv-velka
- Hankintojen alv-saaminen
- = Maksettava alv-velka

Ennen verotilin voimaantuloa, jos verovelvolliselle jäi vähennettävää arvonlisäveroa, se siirrettiin seuraavaan valvontailmoitukseen vähennettäväksi. Veroa ei automaattisesti palautettu kuukausittain ja mikäli tilikauden päättyessä oli jäljellä negatiivista arvonlisäveroa, se piti erikseen hakea. Jos vähennettävä vero oli säännönmukaisesti myynnistä suoritettua veroa suurempi, verovelvollisella oli oikeus saada vero takaisin kuukausittain ennakkopalautushakemuksella. Lomake ennakkopalautuksen hakemista varten korvasi valvontailmoituksen antamisen. Ennakkopalautusta ei kuitenkaan saanut, jos vähennettävä vero oli alle 2 000 euroa. (Jokinen 2009.)

Arvonlisäverotuksessa noudatetaan kulutusmaaperiaatetta. Vero kannetaan siinä maassa, missä tavara tai palvelu on kulutettu. Kansainvälisessä kaupassa tulee ongelma siinä, että hyödyke kulutetaan eri maassa kuin myydään. Tämän vuoksi on säädetty tavaroiden osalta niin, että vienti on verovapaata, mutta tuonti verollista. Ulkomaankaupassa on kyse käännetystä arvonlisäverosta. Kun yritykset myyvät palveluja toisilleen rajan yli, ostaja maksaa veron omassa maassaan myyjän puolesta. (Niskakangas 2009, 124.)

Myös rakennusalalla on jo useamman vuoden suunniteltu otettavaksi käyttöön käännetty arvonlisäverojärjestelmä (Heikkinen 2010). Kuvioissa 4 ja 5 on havainnollistettu käännettyä arvonlisäveroa rakennusalalla. Kuvioista 4 nähdään, että nykyisin aliurakoitsijan ja pääurakoitsijan välillä maksetaan normaalisti arvonlisäveroa ja aliurakoitsija tilittää arvonlisäveron tehdystä työstä verottajalle.

KUVIO 4. Arvonlisäverotus rakennusalalla (Heikkinen 2010).

Nykyisessä tavassa ongelmatapauksia ovat pienet alihankkijat, jotka jättävät arvonlisäveron tilittämättä. Käännetyllä arvonlisäverolla yritetään kitkeä rakennusalalta veronkiertoa ja talousrikollisuutta. Verohallituksen mukaan vuonna 2007 rakennusalan yritykset jättivät maksamatta 110 miljoonaa euroa perityiksi ilmoitettuja arvonlisäveroja. Hallituksen on määrä kevään 2010 aikana tehdä päätös käännetyn arvonlisäveron käyttöönottamisesta rakennusalalla. (Heikkinen 2010.)

KUVIO 5. Käännetty arvonlisäverojärjestelmä (Heikkinen 2010).

Kuvio 5 osoittaa, että rakennusalalle mahdollisesti tulevassa käännetyssä arvonlisäveron mallissa aliurakoitsijan ja pääurakoitsijan välillä ei laskuteta lainkaan arvonlisäveroa. Aliurakoitsija saisi arvonlisäveron vähennykset normaalisti ostoistaan, mutta pääurakoitsija vastaisi lopullisen työn arvonlisäveron maksamisesta. Rakennusalan yritysten etujärjestö vastustaa muutosta. Menettely voisi lisätä arvonlisäverotuottoja, mutta voi myös lisätä väärinkäytöksiä. Jotkut voisivat perusteettomasti hakea palautuksia olemattomista ostoista. Lisäksi muutos toisi tulkin- taongelmia tilanteissa, joissa sama rakennusyritys on toisissa urakoissa pääura- koitsijana ja toisissa aliurakoitsijana. (Heikkinen 2010.)

2.5 Työnantajasuoritukset

Ennakkoperintälain (1118/1996) 1. pykälän mukaan ennakkoperintä toimitetaan veronalaisesta tulosta. Ennakkoperintä suoritetaan ennakonpidätyksenä. Verovel- vollinen voi itse täydentää suoritettua ennakkoperintää ennakon täydennysmaksul- la. (Ennakkoperintälaki 1118/1996, 2§.) Ennakonpidätyksen määrän tulisi vastata mahdollisimman tarkoin verovuoden veroasteikkolain mukaan maksettavaa vero- jen yhteismäärää (Ennakkoperintälaki 1118/1996, 3§). Elinkeinotoiminnan, maa- talouden tai muun tulonhankkimistoiminnan tulosta ennakkoperintä toimitetaan ennakonkantona (Ennakkoperintälaki 1118/1996, 23§). Ennakonkannossa makset-

tavaksi asetetaan määrä, joka mahdollisimman tarkoin vastaa verovelvollisen verovuonna olevien veroperusteiden mukaan maksettavaa yhteismäärää (Ennakko-perintälaki 1118/1996, 3§).

Työnantajasuorituksia ovat ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksut, jotka työnantaja perii työntekijän palkasta. Ennakonpidätys on siis työntekijöiden ennakkoveroa, jonka työnantaja tilittää oma-aloitteisesti Verohallinnolle. (Verohallinto 2005a.) Sosiaaliturvamaksu koostui ennen sairausvakuutusmaksusta ja kansaneläkkeestä, joka oli porrastettu. Vuoden 2010 alusta kansaneläkemaksu poistettiin ja nyt sosiaaliturvamaksu on kaikille työnantajille sama, tänä vuonna 2,23 %. (Suomen yrittäjät 2009a.)

Työnantaja on velvollinen maksamaan palkan oheiskustannuksina muitakin maksuja erilaisten vakuutusmaksujen muodossa. Näitä ei kuitenkaan tilitetä Verohallinnolle vaan työnantajan käyttämälle vakuutusyhtiölle. Työnantajamaksut luettelaa taulukossa 5. (Suomen yrittäjät 2009a.)

TAULUKKO 5. Työnantajamaksut (Mukaiilu, Suomen yrittäjät 2009b).

Vakuutus	Työnantajan osuus	Työntekijän osuus
Tapaturmavakuutusmaksu	Maksun suuruus riippuu työn vaarallisuudesta	
Ryhmähenkivakuutusmaksu	Maksun suuruus riippuu vakuutusyhtiöstä	
Työttömyysvakuutusmaksu	0,75 % / 2,95 %	0,4 % (17-65v.)
Työeläkevakuutusmaksu (lyhennetään TyEL)	Keskimäärin 16,9 % (vuonna 2010)	4,5 % (18-52v.) 5,7 % (53v.→)

Työnantaja on velvollinen ottamaan työntekijöilleen tapaturmavakuutuksen. Ryhmähenkivakuutuksen ovat velvollisia ottamaan sellaiset työnantajat, joiden yleissitovassa työehtosopimuksessa näin määrätään. Ryhmähenkivakuutus ja työttömyysvakuutusmaksu maksetaan tapaturmavakuutuksen yhteydessä. Työntekijän eläkelain mukaan kaikki työntekijät on TyEL-vakuutettava. Työnantajan maksaman TyEL-maksun ja työttömyysvakuutusmaksun suuruus on sidonnainen palkkojen vuosimäärään. TyEL-maksuun velvoittavan ansion alaraja on 51,57 euroa ja

tilapäiselle työnantajalle TyEL-prosentti on 22,4 %. Yli 53- vuotiaat työntekijät maksavat palkastaan suurempaa TyEL-maksua. Työnantaja pidättää työntekijän osuuden palkasta ja tilittää sen vakuutusyhtiölle. (Suomen yrittäjät 2009b.) Yrittäjän eläkevakuutusmaksu eli YEL-maksu vuonna 2010 on alle 53-vuotiailta 21,2% ja yli 53-vuotiailta 22,4% (Laitinen 2010).

2.6 Muita veroja

Suomessa on arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten lisäksi lukuisia muita veroja ja veronluonteisia maksuja. Verolait 1/2009 kirjassa on lueteltu ainakin seuraavat: tulovero, lähdevero, kirkollisvero, vakuutusmaksuvero, metsänhoitomaksu, perintö- ja lahjavero, kiinteistövero, koiravero, arpajaisvero, varainsiirtovero, jätevero, valmisteveroihin kuuluvat virvoitusjuomavero, tupakkavero, alkoholivero ja polttoainevero, sekä auto- ja ajoneuvovero. Seuraavissa alaluvuissa kerrotaan muutamista veroista tarkemmin.

2.6.1 Tulovero

Jokaisen on suoritettava ansiotulosta veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle, mikäli verovelvollinen kuuluu kirkkoon. Yhteisön on suoritettava tulostaan veroa kaikille edellä mainituille kolmelle taholle. Pääomatulosta suoritetaan veroa valtiolle. (Tuloverolaki 1535/1992, 1§.) Tuloverotukseen liittyvät käsitteet yleinen ja rajoitettu verovelvollisuus. Yleinen verovelvollisuus koskee verovuonna Suomessa asunutta henkilöä, kotimaista yhteisöä, yhteisetuutta ja kuolinpesää liittyen täältä ja muualta saatuihin tuloihin. Rajoitettu verovelvollinen on taasen henkilö, joka verovuonna ei ole asunut Suomessa, sekä ulkomainen yhteisö liittyen täältä saatuihin tuloihin. (Tuloverolaki 1535/1992, 9§.) Yhteisöllä tarkoitetaan muun muassa valtiota ja sen laitosta, kuntaa ja kuntayhtymää, seurakuntaa, osakeyhtiötä ja osuuskuntaa (Tuloverolaki 1535/1992, 3§). Yhteisetuudella tarkoitetaan yhteismetsää, tie- ja kalastus-, ja jakokuntaa sekä niihin verrattavaa yhteenliittymää (Tuloverolaki 1535/1992, 5§).

Suomessa saatuja ja siten täällä verotettavia tuloja ovat muun muassa:

- Täällä olevasta kiinteistöstä, asunto-osakeyhtiöstä tai muusta osakeyhtiöstä saatu tulo
- Täällä sijaitsevasta liikkeestä, ammatista, maataloudesta tai metsätaloudesta saatu tulo
- Palkkatulo, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta julkis-keudelliselta yhteisöltä
- Muu kuin edellisessä kohdassa mainittu palkkatulo, joka on ansaittu Suomessa
- Eläketulo, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta julkis-keudelliselta yhteisöltä
- Osinko, osuuspääoman korko ja muu näihin rinnastettava tulo, joka saatu suomalaiselta toimijalta
- Korkotulo, jos velallinen Suomessa oleva
- Rojalti, lisenssimaksu ja muu näihin rinnastettava hyvitys
- Suomalaisen sijoitusrahaston voitto-osuus sekä henkilöstörahadosta saatu rahasto-osuus ja ylijäämä

(Tuloverolaki 1535/1992, 10§.)

Veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot. Verovelvollisella on oikeus vähentää tulojen hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet menot, näitä kutsutaan luonnollisiksi vähennyksiksi. Luonnollisen henkilön tulot jaetaan pääomatuloihin ja ansiotuloihin. (Tuloverolaki 1535/1992, 29§.) Pääomatuloprosentti on tällä hetkellä 28 % ja ansiotulo verotetaan progressiivisesti (Tuloverolaki 1535/1992, 124§).

2.6.2 Perintö- ja lahjavero

Perintö- ja lahjaveroain (378/1940) 1. pykälän mukaan valtiolle on suoritettava veroa omaisuudesta, joka on saatu perintönä, testamentilla tai lahjana. Testamenttina ja lahjana saadusta omaisuudesta eivät ole verovelvollisia muun muassa val-

tio, kunta, seurakunta, opetuslaitos tai aatteellinen yhdistys (Perintö- ja lahjavero- laki 378/1940, 2§). Perintöveroa ei tarvitse suorittaa perinnönjättäjän omassa tai hänen perheensä käytössä olleesta tavanomaisesta koti-irtaimistosta, kun sen arvo on enintään 4 000 euroa (PerVL 378/1940, 7b§). Velvollisuus suorittaa perintöve- roa alkaa tietyin poikkeuksin perinnönjättäjän kuolemasta (PerVL 378/1940, 5§).

Perintöveron perusteena pidetään omaisuuden käypää arvoa verovelvollisuuden alkaessa. Käyvällä arvolla tarkoitetaan todennäköistä luovutushintaa, joka omai- suudesta saataisiin. Omaisuuden arvosta saadaan vähentää vainajan hautauskulut sekä velat. (PerVL 378/1940, 9§.) Perinnönjättäjän puoliso saa tehdä 60 000 euron arvoisen puolisovähennyksen sekä suoraan alenevassa polvessa oleva alle 18- vuotias perillinen 40 000 euron alaikäisyysvähennyksen, jos hän on perittävän perimisjärjestyksessä lähimmäisenä. Perintöosuus arvioidaan sadan euron tark- kuudella, niin että ylimenevää euromäärää ei huomioida. Perintöveron määräyty- mistä kuvaa taulukko 6. (Verohallinto 2009c.)

TAULUKKO 6. Perintöveron määräytyminen (Verohallinto 2009c).

1. Veroluokka		
Verotettava osuus	Vero alarajan kohdalla	Vero-% ylimenevästä osasta
20 000 – 40 000	100	7
40 000 – 60 000	1 500	10
60 000 –	3 500	13
2. Veroluokka		
Verotettava osuus	Vero alarajan kohdalla	Vero-% ylimenevästä osasta
20 000 – 40 000	100	20
40 000 – 60 000	4 100	26
60 000 –	9 300	32

Taulukon 6 ensimmäisellä veroluokalla tarkoitetaan perittävän aviopuolisoa, suo- raan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevaa perijää, aviopuolison suoraan ale- nevassa polvessa olevaa perijää tai perinnönjättäjän kanssa avioliiton omaisessa suhteessa ollutta perijää. Otto- ja kasvattilapset ovat verrattavissa biologisiin peri-

jöihin. Toiseen veroluokkaan kuuluvat muut sukulaiset ja vieraat. Taulukosta nähdään, että veroa on maksettava vain 20 000 euroa suuremmasta summasta. (Verohallinto 2009c.)

Lahjaveroa on suoritettava omaisuuden siirtyessä lahjana toiselle (PerVL 378/1940, 18§). Perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 19. pykälän mukaan lahjaveroa ei tarvitse suorittaa tavanomaisesta koti-irtaimistosta, jonka arvo on enintään 4 000 euroa; lahjasta, joka on saatu koulutusta tai kasvatusta varten, ja sellaisessa muodossa, ettei lahjansaajalla ole ollut mahdollisuutta käyttää sitä muuhun kuin kyseiseen tarkoitukseen; sekä muusta lahjasta, jonka arvo on enintään 4 000 euroa, ja niin, että samalta lahjanantajalta saatujen lahjojen arvo ei nouse yli neljän tuhannen euron kolmen vuoden aikana. Lahjaveron määräytymistä kuvaa alla oleva taulukko 7.

TAULUKKO 7. Lahjaveron määräytyminen (Verohallinto 2009d).

1. Veroluokka		
Verotettava osuus	Vero alarajan kohdalla	Vero-% ylimenevästä osasta
4 000 – 17 000	100	7
17 000 – 50 000	1 010	10
50 000 –	4 310	13
2. Veroluokka		
Verotettava osuus	Vero alarajan kohdalla	Vero-% ylimenevästä osasta
4 000 – 17 000	100	20
17 000 – 50 000	2 700	26
50 000 –	11 280	32

Taulukossa 7 ensimmäisellä ja toisella veroluokalla on samanlaiset kriteerit kuin taulukossa 6 kerrotuissa veroluokissa. Lahjansaajan tulee tehdä lahjaveroilmoitus, mutta vain yli 4 000 euron suuruisista tai kolmen vuoden aikana yhteensä 4 000 euroa ylittävistä lahjoista. Lahjaveroilmoitus kannattaa joskus tehdä alle 4 000 euronkin suuruisista lahjoista. Luovutusvoiton verotusta laskettaessa hankinta-

menona pidetään ilmoitettua arvoa, mutta jollei ilmoitusta ole tehty, hankintamenona käytetään 20 tai 40 prosenttia myyntihinnasta. (Verohallinto 2009d.)

2.6.3 Vakuutusmaksu-, arpajais-, lähde-, ja kiinteistövero

Vakuutusmaksusopimuksen perusteella maksettavasta vakuutusmaksusta suoritetaan veroa valtiolle. Vakuutuksen kohteena voi olla Suomessa oleva omaisuus tai täällä harjoitettava toiminta. Verosta vapaita ovat henkilö-, luotto- tai jälleenvakuutusopimukset. (Laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta 664/1966, 1§.) 22 %:n suuruisen vakuutusmaksuveron suorittaa Suomessa vakuutusliikettä harjoittava. Jos vakuutus maksetaan jollekin muulle kuin Suomessa olevalle vakuutusliikkeelle, veron maksaa vakuutuksenottaja. (Laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta 664/1966, 2-3§.)

Arpajaisverolain (552/1992) 1. pykälän mukaan valtiolle maksetaan veroa Suomessa järjestettävistä arpajaisista. Arpajaisveronalaisia ovat: raha- ja tavara-arpajaiset, arvauskilpailut, bingopelit, veikkaus, vedonlyönti, totopelit, raha- ja tavara-automaatit, kasinopelit ja pelilaitteet (Arpajaisverolaki 552/1992, 2§). Veron suorittaa arpajaisten toimeenpanija, ja jos heitä on useita, kaikki ovat yhtäläisessä vastuussa koko veron määrästä (ArpajaisL 552/1992, 3§). Arpajaisvero-% vaihtelee 1,5% - 30%:n välillä, esimerkiksi yksinoikeudella järjestettyjen arpajaisien tuotosta maksetaan veroa 9,5% (ArpajaisL 552/1992, 4§).

Rajoitetusti verovelvollisen, Suomeen enintään kuudeksi kuukaudeksi töihin tulevan ulkomaalaisen tulosta maksetaan 35 % lähdevero. Palkanmaksajan tulee pidättää lähdevero työntekijän palkasta. (Verohallinto 2005b.) Lähdevero suoritetaan lisäksi muun muassa osingosta, korosta, rojaltista ja henkilöstö-rahaston maksamasta rahasto-osuudesta. Myös taiteilijan ja urheilijan on maksettava lähdevero saadusta korvauksesta, riippumatta siitä, pidetäänkö korvausta palkkana. Lähdevero maksetaan aina osingon koko määrästä. (Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 627/1978, 3§.) Osingosta, korosta, rojaltista ja muusta suorituksesta, joka tuloverolain mukaan verotetaan pääomatulona, maksetaan veroa 28 %. Puun myyntitulosta suoritetaan veroa pääsääntöisesti 19 % ja taitelijan

sekä urheilijan korvauksesta 15 %. (Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 627/1978, 7§.)

Kiinteistöverolain (654/1992) 1. pykälän mukaan kiinteistövero maksetaan kiinteistön arvon perusteella, kiinteistön sijaintikunnalle. Kiinteistöllä tarkoitetaan tonttia, tilaa tai muuta itsenäistä maanomistussyksikköä Suomessa (Kiinteistöverolaki 654/1992, 2§). Kiinteistöveroa ei tarvitse maksaa muun muassa metsästä, maatalousmaasta, linnasta, puolustusvoimain tukikohdista tai vesialueista (Kiinteistöverolaki 654/1992, 3§). Veroa on velvollinen suorittamaan kiinteistön omistaja tai omistajan veroinen haltija. Kiinteistön omistaja on se, joka omistaa kiinteistön verovuoden alussa. Jos omistajan veroisella haltijalla on pysyvä hallintaoikeus kiinteistöön, hän on verovelvollinen vain hallintaansa kuuluvalta osalta. (Kiinteistöverolaki 654/1992, 6-7§.) Kiinteistöveroprosentin määrittelee kunnanvaltuusto, mutta veron on oltava vähintään 0,5 % ja enintään 1,0 % (Kiinteistöverolaki 654/1992, 11§).

Tässä luvussa kerrottiin Suomen verojärjestelmästä yleisesti ja miten verojen maksu ja ilmoittaminen hoidettiin ennen verotilin voimaantuloa. Seuraavassa luvussa esitellään, mitä verotili tarkoittaa ja mihin veroihin sen käyttöönotto vaikuttaa.

3 VEROTILIN SISÄLTÖ

Aiemmasta luvusta voidaan päätellä kuinka monimuotoinen ja raskas, eli kustannuksia vievä verojärjestelmä Suomessa on. On ilmeisen perusteltua muuttaa ja yhtenäistää järjestelmää. Verotiliä tulevat käyttämään kaikki oma-aloitteisia veroja maksavat ja ilmoittavat yrittäjät, yritykset, yhteisöt, alkutuottajat ja kotitalousyrittäjät (Lönnroth 2009, 41). Verovelvolliskohtaista verotiliä ylläpitää Verohallinto. Verotili kokoaa verovelvollisen verot ja maksut ja se täsmätetään kuukausilaskennassa. Suorittamatta jääneistä veroista ei enää laadita erityistä päätöstä, vaan kaikki tiedot merkitään verotiliotteelle. (Jokinen 2009.)

TAULUKKO 8. Verotiliin siirtyminen (Mukaiutu, Verohallinto 2009a).

<p>1. Vaihe</p> <p>1.1.2010 ⇨</p> <p>Kaikki oma-aloitteisesti maksettavat verot, lukuun ottamatta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • varainsiirtovero • ennakon täydennysmaksu 	<ul style="list-style-type: none"> • arvonlisävero • työnantajasuoritukset <ul style="list-style-type: none"> ▪ ennakonpidätys palkoista ▪ lähdevero palkoista ▪ työnantajan sosiaaliturvamaksu • vakuutusmaksuvero • arpajaisvero • ennakonpidätykset <ul style="list-style-type: none"> ▪ korot ja osuudet ▪ osingot ja osuuspääoman korot ▪ puunmyyntitulo ▪ osakeyhtiöt, osuuskunnat ja muut yhteisöt • lähdevero <ul style="list-style-type: none"> ▪ osingot (rajoitetusti verovelv.) ▪ korot ja rojaltit (rajoitetusti verovelv.) ▪ korkotulot (yleisesti verovelv.)
<p>2. Vaihe</p> <p>Aikaisintaan 2012 ⇨</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tulovero <ul style="list-style-type: none"> ▪ ennakot ▪ ennakon täydennysmaksut • kiinteistövero • perintö- ja lahjavero • metsänhoitomaksu
<p>3. Vaihe</p> <p>Muutama vuosi 2. vaiheesta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • perintä

Taulukossa 8 on eritelty verot, jotka vaiheittain liitetään verotilimenettelyyn. Ensimmäisessä vaiheessa mukaan tulevat kaikki oma-aloitteiset verot, varainsiirtoveroa lukuun ottamatta. Ensimmäisen vaiheen jälkeen verotiliin liitetään vielä huomattavia veroeriä, kuten tulovero. (Verohallinto 2009a.) Tämä tarkoittaa, että lakimuutoksia ja kaikenlaista mukautumista verotiliin on vielä tiedossa.

3.1 Verotililaki

Verotililaki säädettiin 7.8.2009 ja se astui voimaan 1.1.2010. Verotililaki koskee Verohallinnon kantamien verojen, maksujen ja suoritusten määrien pidättämistä, maksamista, palauttamista ja perimistä. Muissa laeissa poikkeavasti säädettäessä, noudatetaan verotililain säännöksiä. (Verotililaki 604/2009, 1§.)

Verotililain (604/2009) 1 §:n pykälän mukaan uutta lakia sovelletaan tietyin poikkeuksin seuraavien lakien perusteella kannettaviin veroihin ja maksuihin:

- arvonlisäverolaki (1501/1993)
- ennakkoperintälaki (1118/1996)
- työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettu laki (366/1963)
- eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annettu laki (664/1966)
- arpajaisverolaki (552/1992)
- korkotulon lähdeverosta annettu laki (1341/1990)
- ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki (1551/1995)

Lisäksi lakia sovelletaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta säädettyssä laissa (627/1978, 3§) olevaan lähdeveroon sekä laissa verotusmenettelystä (1558/1995, 22a§) olevassa tiedonantovelvolliselle laiminlyönnin johdosta määrättävään laiminlyöntimaksuun. (Verotililaki 604/2009, 1§.)

Lakia ei sovelleta vielä muun muassa ennakonperintälaisissa (1118/1996, 2§) olevaan ennakon täydennysmaksuun eikä kyseisen lain 23 §:ssä mainittavaan ennakonkantoon. Laki ei koske myöskään rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta säädetyn lain 11 §:ssä olevaan tulonsaajalle kuuluvaan lähdeveron palautukseen. (Verotililaki 604/2009, 1§.)

3.2 Verojen maksaminen

Nyt kaikkien oma-aloitteisten verojen eräpäivät on yhtenäistetty ja yleinen maksupäivä on 12. päivä. Jos tämä päivä ei ole pankkipäivä, eräpäivä on määräpäivästä seuraava pankkipäivä. (Verotililaki 604/2009, 2§.) Muutos tarkoittaa sitä, että esimerkiksi arvonlisäveron maksaminen aikaistuu kolmella päivällä ja vastaavasti työnantajamaksuihin on saatu kaksi päivää lisää aikaa. Verojen aikataulutukset ei ole muuttunut. Työnantajasuoritukset maksetaan heti seuraavan kuukauden 12. päivä ja arvonlisävero seuraavan toisen kuukauden 12. päivä. Kalenterivuositilauksissa oleville arvonlisäveron eräpäivä on 28.2. (Verohallinto 2009a).

Maksua ei enää kohdenneta tietyille verolajille, vaan samalla viitenumeraalla maksetaan kaikki verot samalle verottajan ilmoittamalle tilille. Jokainen verovelvollinen saa verottajalta oman henkilökohtaisen viitenumeron. (Niiranen 2009.) Käytännössä negatiivinen arvonlisävero voidaan nyt vähentää suoraan työnantajamaksuista. Mikäli verovelvollinen edelleen jää saamisen puolelle, Verohallinto palauttaa määrän verovelvollisen tilille automaattisesti. Palautukseen oikeuttavaa määrää ei tarvitse enää erikseen hakea, eikä negatiivista summaa myöskään siirretä seuraavalle kuukaudelle. Verovelvollinen voi kuitenkin asettaa verotilille palautusrajan. Tällöin ilmoitetun summan alle jääviä määriä Verohallinto ei palauta, vaan ne jäävät verotilille katteeksi tulevia maksuja varten. (Laitinen 2009.) Alle 20 euron summia verottaja ei palauta jokatapauksessa. Negatiivisesta arvonlisäveroa lukuun ottamatta liikaa maksettua summaa ei palauteta veronmaksajalle. Verovelvollinen voi siis tarkoituksella siirtää tilille rahaa tulevia maksuja odottaen. (Taloushallintoliitto 2009.)

3.3 Verojen ilmoittaminen

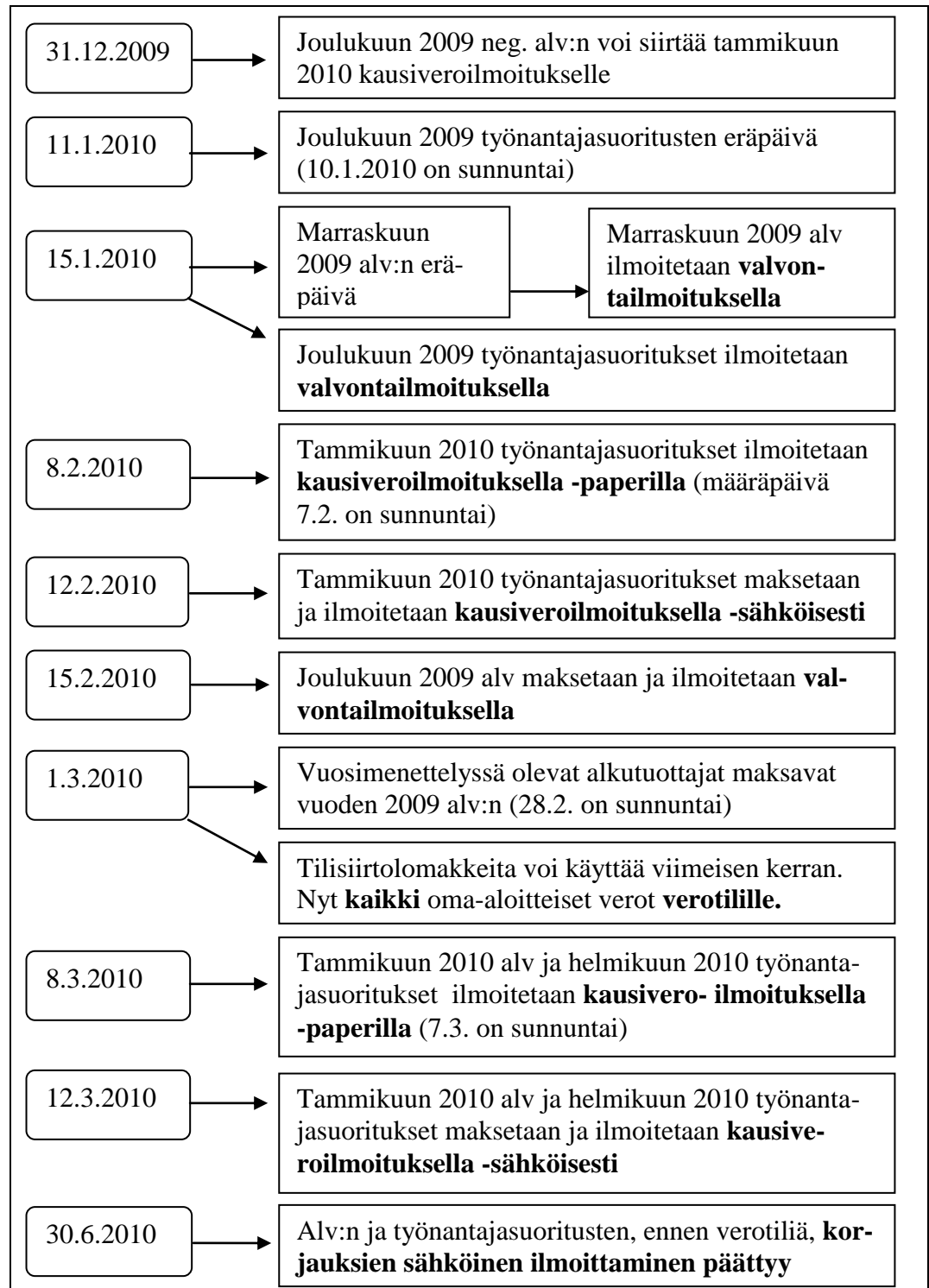
Verojen ilmoittamisen määräpäivä on oma-aloitteisten maksujen eräpäivän tavoin yhteinen, sähköisesti ilmoittaessa kuun 12. päivä. Samoin jos 12. päivä ei ole arkipäivä, on ilmoitus tehtävä viimeistään määräpäivästä seuraavana arkipäivänä. Verot ilmoitetaan kausiveroilmoituksella. Kausiveroilmoitus esitellään liitteessä 1. (Verohallinto 2009a.) Muutos tuo tullessaan uuden käsitteen – perilläolopäivä. Sähköisesti ilmoitettaessa perilläolopäivä on 12. päivä, mutta paperisen kausiveroilmoituksen on oltava perillä Verohallinnossa jo kuun 7. päivään mennessä. Jos 7. päivä on viikonloppu tai arkipyhä, on ilmoituksen oltava perillä määräpäivästä seuraavana arkipäivänä. Enää ei riitä, että ilmoitus on postitettu määräpäivänä, postin kulun huomioonottaen ilmoitus on jätettävä huomattavasti aiempaa ennemmin. Työnantajasuoritusten osalta ei ilmoittamisessa tulene suuria vaikeuksia, koska kuukauden päättyessä palkkatiedot ovat heti käytettävissä. Arvonlisäveron kanssa on oltava tarkempi, jotta ilmoitus ehtii perille määräaikaan mennessä. (Gedik 2009, 27.)

Jos kausiveroilmoitus on annettu virheellisesti, annetaan samalle kohdekaudelle uusi ilmoitus. Nyt kuitenkin ilmoitetaan vain muutoksen määrä, plussaa tai miinusta. Kyse on lisäilmoituksesta, korvaavaa ilmoitusta ei voi enää antaa. (Verohallinto 2009a.)

Yhteenvetoilmoitus annetaan EU:n alueella tapahtuvan tavara- ja palvelukaupan valvonnan vuoksi. Yhteenvetoilmoituksella ilmoitetaan toiseen EU-maahan tapahtuvat tavaroiden ja palvelujen myynnit, muttei muiden EU-maiden arvonlisäverovelvollisilta tehtyjä ostoja. Yhteenvetoilmoitus on annettava sähköisesti kuukauden päättymistä seuraavan kuukauden 20. päivään mennessä. Neljännesvuosimennettelystä on siis siirrytty kuukausittaiseen. Ilmoitus annetaan tiedostona Ilmoitin.fi- palvelussa tai verkkolomakkeella Tyvi-palvelussa. Mikäli yhteenvetoilmoitus annetaan myöhässä tai virheellisenä, sanktioita joutuu maksamaan 80-1700 euroa. Korjaukset ilmoitetaan yhteenvetoilmoituksen korjausilmoituksella. (Verohallinto 2010b.)

3.4 Verotiliin siirtyminen

Oma-aloitteiset verot vuodelta 2009, joiden eräpäivä on 2010 vuoden puolella, maksetaan ja ilmoitetaan vanhaan tapaan. (Verohallinto 2009a.)

KUVIO 6. Verotilimenettelyyn siirtyminen (Mukailtu, Verohallinto 2009a).

Edellisellä sivulla olevasta kuviosta 6 nähdään, että marras- ja joulukuun 2009 alv ja joulukuun työnantajamaksut maksetaan ja ilmoitetaan vanhan tavan mukaisesti. 1.3.2010 lähtien kaikki oma-aloitteiset verot on maksettava verotilille. Ensimmäisen kerran kausiveroilmoitusta käytetään 12.2.2010 kun tammikuun työnantajasuoritukset maksetaan ja ilmoitetaan. 12.3.2010 on ensimmäinen päivä, jolloin verotiliin on siirrytty sekä arvonnäisäveron että työnantajasuoritusten osalta. Kesäkuun jälkeen vanhoja valvontailmoituksia ei voi enää korjata sähköisesti. Ennen vuotta 2010 koskevia veroja voidaan kuitenkin vielä ilmoittaa ja korjata paperisella lomakkeella 30.6.2010 jälkeenkin. (Verohallinto 2009a.)

3.5 Verotilin tapahtumat

Verotilin tilitapahtumat ovat velvoitteita ja hyvityksiä. Tilitapahtumat voivat olla seuraavanlaisia:

- Verovelvollisen ilmoittamat velvoitteet ja niihin liittyvät muutokset
- Verohallinnon maksuunpanemat velvoitteet ja niihin liittyvät muutokset
- Velvoitteiden suoritukset
- Muut hyvitykset ja niihin liittyvät muutokset
- Verotililtä poistetut velvoitteet ja hyvitykset

(Verotililaki 604/2009, 3§.)

Lisäksi velvoitteeksi kirjataan viivästyskorot ja hyvitykseksi verottajan maksamat hyvityskorot (Verohallinto 2009a). Velvoitteella tarkoitetaan verotililakiin liittyvissä laeissa mainittuja veroja ja maksuja taikka muuta Verohallinnon saatavaa. Hyvityksellä taas tarkoitetaan verovelvollisen maksamaa määrää velvoitteidensa suoritukseksi taikka Verohallinnon maksamaa veronpalautusta tai muuta määrää, jonka verovelvollinen on oikeutettu saamaan Verohallinnolta. (Verotililaki 604/2009, 2§.) Verotilin tilitapahtumia voidaan selata verotilipalvelussa, josta kerrotaan tarkemmin luvussa 3.7.

Verotilin saldo (tiistai 17.2.2011)		-100 267,42	
Selaa tilitapahtumia [Ohje]			
Näytä listalla		<input type="text" value="Kaikki tilitapahtumat"/>	<input type="button" value="Hae"/>
		sivu 1/2 (Näytä kaikki)	
		Seuraava sivu >>	
Kirjauspv (Arvopv)	Tilitapahtuma/ selite	Määrä	Maksamatta
14.2.2011 (14.2.2011)	Yliväestyskorko 13.2. - 14.2.2011 <i>Arvonlisävero joulukuu 2010</i>	-237,83	
14.2.2011 (14.2.2011)	Oma maksu	+324 000,00	
12.2.2011 (12.2.2011)	Hyvityskorko 12.1. - 11.2.2011	+557,67	
12.2.2011 (12.2.2011)	Arvonlisävero joulukuu 2010 <i>Ilmoitus saapunut 10.2.2011</i>	-1 150 000,00	-100 267,42
12.2.2011 (12.2.2011)	Sosiaaliturvamaksu tammikuu 2011 <i>Ilmoitus saapunut 12.2.2011</i>	-10 000,00	
12.2.2011 (12.2.2011)	Ennakonpidätys tammikuu 2011 <i>Ilmoitus saapunut 12.2.2011</i>	-40 000,00	

KUVIO 7. Verotilin tilitapahtumia (Verohallinto 2009a).

Kuviossa 7 oleva verotilin saldo lasketaan aina, kun verotilille kirjautuu tapahtumia. Velvoitteiden suoritukset Verohallinto kirjaa vanhimmasta velvoitteesta alkaen. (Verohallinto 2009a.) Verotilin positiiviselle saldolle maksetaan hyvityskorkoa, joka on viitekorko vähennettynä 2 %:lla. Viitekoron ollessa tällä hetkellä 1 %, hyvityskorko olisi negatiivinen, joten vuoden 2010 koroksi on sovittu 0,5 %. Hyvityskorko ei ole veronalaista tuloa. (Koponen 2010.)

3.6 Verotiliote

Jokainen verotiliä käyttävä saa kuukausittain verotiliotteen. Tätä varten verotili täsmäytetään kerran kuukaudessa viimeisintään kahdeksantena päivänä eräpäivän jälkeen, eli noin 20. päivänä. Tiliotetta ei laadita, jos verotilillä ei ole ollut tapahtumia. Tiliote lähetetään jokatapauksessa tilikauden päättyessä. Tiliotteelle merkitään tiliotejakson tapahtumat, tilin saldo jakson lopussa, käyttämättä jääneet hyvitykset ja suorittamatta jääneet velvoitteet, huomautus maksamatta olevasta saldosta sekä ilmoitus perittäväksi siirtämisestä. Verotiliotteet ovat nähtävissä verotilipalvelussa noin kymmenen päivän kuluessa maksupäivästä, eli kuukauden 22.

päivänä. Verotiliotteet säilyvät sähköisessä muodossa kolme vuotta. Ainakin alkuvaiheessa tiliotteet lähetetään asiakkaille lisäksi paperisena. Jos kausiveroilmoitus on saapunut vasta tilioitejakson jälkeen, ilmoitetut verot näkyvät vasta seuraavalla tiliotteella, mutta tapahtumat ovat nähtävissä tätä ennenkin verotilipalvelussa. (Verohallinto 2009a.) Liitteessä 2 on malli verotiliotteesta. Verotiliotteesta voidaan päätellä, että kaikki on todennäköisesti mennyt oikein, kun alhaalla lukeva loppusaldo on 0,00 euroa.

3.7 Sanktiot

Verotilin tullessa voimaan sanktiot nousivat roimasti. Myöhästymismaksua maksetaan niin veron myöhässä maksamisesta kuin kausiveroilmoituksen myöhässä saapumisesta. Myöhästymismaksua maksetaan ilmoituksen tai maksun määräpäivän seuraavasta päivästä ilmoituksen tai maksun saapumispäivään (Verohallinto 2009a.) Gedikin (2009, 27) artikkelissa korostetaan, että nyt on aiheellista tarkistaa tilitoimiston ja asiakkaan välinen sopimus. Asiakkaan on ymmärrettävä uuden aikataulun mukanaan tuomat vaikutukset. Kirjanpitomateriaali on toimitettava ajoissa, koska myöhästymisestä rangaistaan nyt melko tuntuvasti. Lisäksi asiakkaiden mahdollisuus antaa täydennystietoja ja lisätä puuttuvia kuitteja vähenee.

Verovelvollinen joutuu maksamaan viivästyskorkoa, mikäli suorittaa veroja myöhässä. Viivästyskorko on viitekorko + 7 %, vuonna 2010 viivästyskorko on yhteensä 8 %. Korkolain mukaisesti viitekoron määrittää Suomen Pankki puolivuosittain. Viivästyskorkoa maksetaan verolle eräpäivää seuraavasta päivästä maksun suorittamispäivään, sekä veronkorotuksille, myöhästymismaksuille ja laiminlyöntimaksuille maksuunpanopäätöksen eräpäivän seuraavasta päivästä suorittamispäivään. Veronkorotusta joutuu maksamaan, jos vero maksuunpannaan. Veronlisäystä lasketaan vain vuoden 2009 loppuun asti, eli verotilimenettelyä edeltävältä ajalta – veronlisäys on nyt poistettu. Laiminlyöntimaksu säilyy EU-yhteenvetoilmoitusten ja vuosi-ilmoitusten laiminlyönnistä. (Niiranen 2009.)

Kausiveroilmoituksen saapuessa myöhässä Verohallinnolle, joutuu verovelvollinen maksamaan 20 %:n vuotuisen korkokannan mukaan kullekin myöhässä ilmoitetulle veron määrälle. Myöhästymismaksua maksetaan myös lisäilmoituksella

myöhässä ilmoitetulle määrälle sekä myöhässä annetulle kausiveroilmoitukselle, vaikkei veroa olisi ollut maksettavana. Tällöin olisi pitänyt ilmoittaa ajoissa: ei toimintaa tai ei palkanmaksua. Myös negatiiviselle arvonlisäverolle maksetaan myöhästymismaksua, jos kausiveroilmoitus annetaan myöhässä. Palautukseen oikeuttavan ilmoituksen ollessa myöhässä myöhästymismaksu on 5 euroa. (Verohallinto 2009a.)

TAULUKKO 9. Kausiveroilmoituksen myöhästymismaksun määräytyminen (Verohallinto 2009a).

Esimerkki:	Kuukausimenettelyssä oleva verovelvollinen ilmoittaa myöhässä.
Ilmoittamisen kohde:	Toukokuun 2010 arvonlisäverotiedot (10 000 €) Kesäkuun 2010 ei palkanmaksua- tiedot
Ilmoitus olisi pitänyt tehdä:	12.7.2010 mennessä
Ilmoitus tehtiin:	30.7.2010 (sähköisesti)
Myöhästymismaksua ajalle 13.7.-30.7.2010:	$\frac{20 * 10\,000\ \text{€} * 18\ \text{päivää}}{100 * 365\ \text{päivää}} = 98,63\ \text{€}$
Lisäksi:	5 € myöhässä olevalle ei palkanmaksua- tiedolle

Taulukossa 9 on kerrottu esimerkki myöhästymismaksun määräytymisestä. Jos verovelvollinen olisi tehnyt ilmoituksen paperilomakkeella, myöhästymismaksu olisi määrätty ajalta 8.7.-30.7.2010, koska paperinen versio olisi pitänyt olla perillä jo 7.7.2010. Tässä tapauksessa myöhästymismaksu olisi jo 126,03 euroa. Myöhästymismaksun vähimmäismäärä on 5 euroa ja enimmäismäärä 15 000 euroa verolajilta, tai suoritettavan veron määrä. Myöhästymismaksu ei ole vähennyskelppoinen tuloverotuksessa. (Verohallinto 2009a.)

3.8 Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot

Vuoden 2010 alusta liikevaihdoltaan pienillä yrityksillä on mahdollisuus ilmoittaa ja maksaa arvonlisävero, työnantajamaksut ja lähdevero kolmen kuukauden tai

kalenterivuoden pituisilta jaksoilta. Pidennettyyn jaksoon oikeuttava liikevaihto lasketaan aina kalenterivuodelta, yrityksen tilikaudesta huolimatta. Liikevaihtoon lasketaan kaikki arvonlisäverolliset ja arvonlisäverottomat myynnit, muttei veron osuutta ja käyttöomaisuuden myyntejä. Menettelyyn ovat oikeutettuja kaikki yritysmuodot. Yrityksellä ei kuitenkaan saa olla ilmoitus- tai maksupuutteita verotuksessa. (Verohallinto 2009b.)

Kalenterivuoden liikevaihdon ollessa enintään 50 000 euroa edellä mainittujen maksujen ja verojen ilmoitus- ja maksujakso on kalenterivuoden neljännes. Jos liikevaihdoltaan alle 50 000 euron yritys on pidennetyssä menettelyssä, sen on käytettävä pidennettyä jaksoa kaikissa menettelyyn kuuluvissa veroissa. Yrityksellä ei siis voi olla arvonlisäverossa kuukauden maksu- ja ilmoitusjakso ja työnantajamaksuissa neljännesvuosimenettely. (Verohallinto 2009b.)

TAULUKKO 10. Neljännesvuosittain ilmoittavan määräpäivät (Verohallinto 2009b).

Kohdekausi	Maksun eräpäivä ja sähköisen ilmoittamisen määräpäivä
tammi-maaliskuu	12.5.
huhti-kesäkuu	12.8.
heinä-syyskuu	12.11.
loka-joulukuu	12.2.

Taulukosta 10 nähdään, että verot ja maksut on maksettava ja ilmoitettava kauden päättymistä seuraavan toisen kuukauden 12. päivänä. Luonnollisesti paperisen ilmoituksen on oltava Verohallinnolla kuun 7. päivänä. (Verohallinto 2009b.)

Jos liikevaihto on enintään 25 000 euroa, arvonlisäveron maksu- ja ilmoitusjakso on kalenterivuosi. Maksu ja ilmoitus on hoidettava seuraavan vuoden helmikuun 28. päivään mennessä. Alkutuotantoa harjoittava luonnollinen henkilö, kuolinpesä, yhtymä tai taide-esineen tekijä, joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa voi edelleen ilmoittaa kalenterivuoden jaksoissa liikevaihdon suuruudesta

riippumatta. Työnantajasuoritukset on joka tapauksessa maksettava ja ilmoitettava neljännesvuosittain. (Verohallinto 2009b.)

Mikäli liikevaihto ylittää 25 000 tai 50 000 rajan kuluvana tai seuraavana kalenterivuonna, on liikevaihdon muutoksesta ilmoitettava Verohallinnolle viipymättä. Jos yritys ei ilmoita liikevaihtorajan ylittymisestä, voi Verohallinto omaaloitteisesti siirtää sen lyhyempään jaksoon. Näin tapahtuu myös olennaisten maksu- tai ilmoituspuutteiden vuoksi. Pidennettyyn jaksoon oikeutettu verovelvollinen voi hakeutua lyhyempään jaksoon, mutta jo valitun jakson on oltava voimassa vähintään kolmen perättäisen kalenterivuoden ajan, ennen kuin muutos astuu voimaan. Muutoksesta on ilmoitettava Verohallinnolle viimeistään edeltävän kalenterivuoden syyskuun loppuun mennessä. (Verohallinto 2009b.)

Pidennettyyn ilmoitus- ja maksujaksoon siirtymistä kannattaa harkita tarkkaan, sillä kuukausimenettelyssä pysyminen voi olla järkevämpää ja selkeämpää, eikä tarvitse pelätä isojen summien maksamista kerralla. Esimerkiksi alennetun arvonlisäverokantaisen myynnin arvonlisävero voi olla pienempi kuin vähennettävät verot. Vähennyksiä ei kuitenkaan voi saada hyväkseen ennen eräpäivää. Koska valittu menettely sitoo kolme vuotta, se voi johtaa siihen, että työnantajasuorituksia on maksettava neljännesvuosittain, vaikka arvonlisävero olisi negatiivinen. (Grekin 2009, 53.)

3.9 Verotilipalvelu ja Katso-tunniste

Verotilipalvelussa voi antaa kausiveroilmoituksen ja lisäilmoituksen. Verotilipalvelun kautta päästään tarkastelemaan verotilin saldoa, tiliotteita, ilmoituksia ja tilitapahtumia, joita pystyy hakemaan kalenterikuukausittain. Hakupalvelulla voi myös hakea maksettuja veroja verolajeittain ja –vuosittain. Palvelusta voi tulostaa tiliotteita ja selvityksiä, sekä laskea saldolaskurilla paljonko maksettava määrä olisi viivästyskorkoineen tietyinä päivinä maksettuna. Maksettujen maksujen ja tehtyjen ilmoitusten tulisi näkyä verotilipalvelussa parin päivän viiveellä. (Verohallinto 2009a.)

Verohallinto tarjoaa eri organisaatioille useita sähköisiä asiointipalvelumuotoja. Sähköisten palvelujen käyttö vaatii tunnistautumista. Verotilipalveluun ja muihin sähköisiin palveluihin kirjaututaan Katso-tunnisteen avulla. Asiaa havainnollistaa alla oleva kuvio 8.(Verohallinto 2010d.)

KUVIO 8. Katso-tunniste (Verohallinto 2010d).

Katso-tunniste on yrityksiä varten ja tilitoimisto voi käyttää sitä kirjautuessaan palveluun yrityksen puolesta. Järjestelmää varten yritys tarvitsee henkilön, joka edustaa sitä. Yritystä voi edustaa vain yrityksen nimenkirjoitusoikeuden omaava henkilö tai hänen valtuuttamansa henkilö. Henkilöasiakas käyttää tunnistautumiseen henkilökohtaisia pankkitunnuksiaan. (Verohallinto 2010d.)

Kausiveroilmoituksen allekirjoittamissäännön ja salassa pidettävien verotustietojen vuoksi verotilin käyttö vaatii niin sanotun vahvan Katso-tunnisteen. Palveluun voi kytkeä Katso-alitunnisteita, mutta näitä ei voi käyttää verotilipalveluun. Ali-tunnisteista yksi voidaan muuttaa vahvaksi Katso-tunnisteeksi. Jotta verotilipalvelua voidaan käyttää kokonaisuudessaan tulee palvelusta valita uusi verotili-rooli. (Verohallinto 2009a.) Katso-rooleilla määritellään, mitä sähköisen palvelun ominaisuuksia halutaan käyttää. Roolit on luokiteltu erilaisiin ryhmiin, joita ovat: katso-järjestelmä roolit, Verohallinnon roolit, Kelan roolit, kuntien eläkevakuutusten roolit, Finnveran roolit, tullin roolit, Eläketurvakeskuksen roolit ja yleiset roolit. (Verohallinto 2010c.)

Ne yritykset, joilla Katso-tunniste on jo olemassa, antavat tilitoimistolle valtuuden asioida puolestaan verotilipalvelussa. Jos yrityksellä ei ole Katso-tunnistetta, eikä se halua sellaista hankkia, yritys voi valtuuttaa asianhoitajan, eli yleensä tilitoimiston sähköisen asioinnin valtakirjamenettelyllä. Tällöin tilitoimisto syöttää Katso-palveluun tarvittavat tiedot ja yrityksen nimenkirjoitusoikeuden omaava

henkilö hyväksyy valtakirjan, asiakkaan sähköpostiin tulevan linkin kautta. (Verohallinto 2010d.) Tapahtuma vahvistetaan asiakkaan henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla, ei siis yrityksen tilin pankkitunnuksilla. Mikäli asiakkaalla ei ole henkilökohtaisia pankkitunnuksia, valtuutus tilataan internetissä ja kolmen viikon sisällä tilauksesta asiakkaan on käytävä todistamassa henkilöllisyytensä verovirastossa. Veroviraston ei ole pakko olla kotipaikkakunnan verovirasto. (Koponen 2010.)

Huomioitavaa on, että sähköisen asioinnin valtakirjamenettelyssä yritykselle itselleen ei muodustu Katso-tunnistetta, eli se ei pääse itse käyttämään sähköisiä palveluja, kuten verotilipalvelua. Tämä tarkoittaa sitä, että jos asiakas haluaa itse seurata verotiliä, hänen on perustettava oma Katso-tunniste osoitteessa:

<https://yritys.tunnistus.fi> ja joko hoitaa myös ilmoittaminen itse tai antaa tilitoimistolle valtuutus, jotta se voi hoitaa veroasioita yrityksen puolesta. (Verohallinto 2010d.) Jos yritys ottaa myöhemmin käyttöönsä Katso-tunnisteen, ovat aiemmat sähköisen asioinnin valtakirjalla tehdyt roolit edelleen käytössä. Sekä valtuutuksella että valtakirjalla voidaan antaa samoja rooleja. Niiden ero on siinä, että valtuutus on asiakasyrityksen ja tilitoimiston tasavertainen toimintatapa, mutta valtakirjalla tilitoimisto tai muu asianhoitaja huolehtii asioista yrityksen puolesta. Nykyinen tilitoimistomenettely, jossa tilitoimisto toimii yrityksen puolesta, on vielä käytettävissä 30.6.2010 asti, joten yrityksillä on aikaa miettiä, miten haluavat jatkossa toimia. (Heiliö&Järvinen 2009, 45.)

Verotili koskee myös satunnaisia työnantajia, koska työnantajasuoritukset ovat mukana verotilimenettelyssä. Tällaisesta tilanteesta on kyse, kun joku haluaa työmiehen tekemään itselleen remonttia kotiin ja maksaa tälle palkkaa. Tällöin palkanmaksajan tulee soittaa Verohallintoon ja pyytää erikseen viitenumero, jolla työnantajasuoritukset maksetaan. Lisäksi hänen tulee antaa kausiveroilmoitus maksetuista palkoista henkilökohtaisten pankkitunnusten avulla. (Kasurinen 2010.)

4 VEROTILIN VAIKUTUS SATAMATILIT OY:N ASIAKKAISIIN

Tilitoimisto Satamatilit Oy sijaitsee Pohjois-Savossa, Iisalmessa. Perustajaomistaja Tuula Kasurinen on harjoittanut liiketoimintaa vuodesta 1992, jolloin hän perusti toiminimen Tilitoimisto Tuula Kasurinen. Vuonna 2001 hän otti toimistoon töihin Tarja Hyvösen. Yhteistyö on jatkunut siitä saakka ja vuonna 2008 yhtiömuoto muutettiin osakeyhtiöksi ja samalla Tarja Hyvönen osti yrityksestä enemmistön, 51 %. Satamatilit Oy:llä on siis pitkä historia ja se on vakiinnuttanut asemansa Iisalmessa. Tällä hetkellä yritysasiakkaita on satakunta. Melkein puolet yrityksistä on osakeyhtiöitä ja toiset puolet toiminimiä, joukkoon mahtuu muutama yhdistys ja kommandiittiyhtiö. Satamatilien asiakkaat toimivat melko tasaisesti eri toimialoilla. Suurimmat asiakasryhmät ovat rakennus- ja kiinteistöhoitoalalla, taksiautoilijoita ja parturi-kampaajia. Kaikki yritykset toimivat kuitenkin palvelusektorilla, Satamatileillä ei ole teollisuuden valmistavia yrityksiä asiakkaina.

Haastattelut verotiliin liittyen toteutettiin kahteen otteeseen; ensimmäisen kerran 11.12.2009 ja toisen kerran 17.3.2010. Tällä haettiin vertailua, mitä ajatuksia verotili herättää ennen muutosta ja sen jälkeen, kun verotili on jo käytössä. Haastattelut tehtiin kymmenelle Satamatilit Oy:n yritysasiakkaalle. Haastateltavia henkilöitä oli 11, koska yhdestä yrityksestä haastatteluun osallistui kaksi henkilöä. Haastateltavista naisia oli neljä ja miehiä seitsemän. Haastateltavat olivat kaikki iisalmelaisia yrittäjiä. Haastatelluista yrityksistä 5 oli osakeyhtiöitä, 3 toiminimiä, yksi kommandiittiyhtiö ja yksi yhdistys. Tutkimukseen haluttiin valita eri yhtiömuotoja ja lisäksi kaikki yritykset toimivat eri toimialoilla.

4.1 Verotilistä informointi ja muutosasenne

Ensimmäisellä haastattelukerralla yrittäjät eivät tienneet verotilistä kovinkaan paljon – osa haastateltavista ei ollut vielä kuullut koko muutoksesta. Haastattelu-aika kului pääasiassa keskustelemiseen siitä, mitä verotili tarkoittaa. Haastattelun aikana käytiin yhdessä läpi verotilin käsitteitä, kuten pidennetyt ilmoitusjaksot, palautusraja, yhteinen maksupäivä, korotetut viivästysmaksut.

Verottaja oli lähettänyt yrityksille infokirjeen verotilistä samalla viikolla kuin ensimmäiset haastattelut toteutettiin. Suurin osa yrittäjistä ei ollut ehtinyt vielä paneutua materiaaliin. Haastateltavista kolme ei ollut avannut kirjettä lainkaan.

”Minä olen tuonut kirjanpitäjälle kaikki laput, mitä on postissa tulleet. Se saa olla kiinnostunut, joka näitä asioita hoitaa.”

Kaikki perustelivat asian sillä, että on tilitoimiston tehtävä tietää muutoksista. Kaikkien, paitsi yhden yrityksen mielestä, verottajan materiaali oli tullut aivan liian myöhässä. Yleisesti ihmeteltiin, että verotilin voimaantuloon oli aikaa enää kaksi viikkoa ja asiasta informoitiin vasta nyt. Yksi syy verottajan kirjeen myöhäiseen ajankohtaan voi olla se, että asia oli vielä tuolloinkin keskeneräinen, niin kuin se on osaltaan edelleen. Verotili tulee vielä muokkautumaan, sillä menettelyssä eivät ole vielä kaikki verolajit edes mukana.

”Onhan siitä jotain tietoa tullut, mutta ei sillä lailla kuin luulisi. Tieto olisi saanut olla selkeämpää ja tarkempaa, ja tulla aikaisemmin.”

Verotilistä oli ensimmäisten haastattelujen aikaan perustieto tilitoimistolla, mutta asiasta ei ollut ehditty keskustella kaikkien asiakkaiden kanssa. Lisäksi verohallinnon internet-sivuilla osoitteessa www.vero.fi on ollut tietoa saatavilla jo yli puolen vuoden ajan, ja 2010 vuoden alusta etusivulla on ollut koko ajan ajankoh-
taistiedotteita asiaan liittyen. Kyse on siis myös yrittäjien omasta aktiivisuudesta. Vaikka suurin osa Satamatilien yrityksistä tuntuu jättäneen vastuun tilitoimistolle, haastateltavista ainakin kaksi oli ollut aktiivinen tiedonhankkija. Eräs naishenkilö oli tutkinut läpi kaiken mahdollisen materiaalin internetistä ja kertoi informaation olleen siellä paljon selkeämpää, kuin verottajan lähettämässä kirjeessä. Yleisesti verohallinnon tapaa esittää asioita pidettiin vaikeasti ymmärrettävänä maallikolle.

Toisella haastattelukierroksella joidenkin tietoisuus oli lisääntynyt, toisten ei. Kaksi haastateltavista kertoi, ettei edelleenkään tiedä asiasta juuri mitään. Molemmat myös totesivat asian kuuluvan tilitoimistolle. Muutkin haastateltavat tähdensivät, ettei asiasta tarvitse kantaa huolta, tilitoimisto on sitä varten. Suurim-

malle osasta asiakkaista verotilin idea oli kuitenkin selkiintynyt. Haastateltavat olivat lukeneet verotilistä tietoa internetistä, sekä jutelleet aiheesta tilitoimistossa.

Muutosasenne yleisesti ja verotiliä kohtaan oli lähes kaikilla positiivinen. Valtaosa oli sitä mieltä, että ajan kanssa verotili tulee olemaan hyvä systeemi ja että asioiden muuttamiselle on yleensä olemassa hyvät perusteet. Muutoksia tapahtuu kaikilla liiketoiminnan osa-alueilla ja ne vievät kehitystä eteenpäin.

”Kaikki on nieltävä vaan mitä tulee, kun ei meillä ole kuitenkaan mitään vaikutusmahdollisuutta. Mutta maailma menee vaan eteenpäin ja muutoksia tulee ja se siitä.”

Yleisesti haastateltavat kokivat olevansa muutospositiivisia. Muutoksiin perehtymiseen kerrottiin kuitenkin vaikuttavan, mistä asiasta on kyse. Eräs tähdensi olevansa kiinnostunut varsinaisen liiketoimintansa kehittämistä, ei niinkään verotuksellisista asioista. Yksi haastateltavista sanoi suoraan ajattelevansa kaikista muutoksista negatiivisesti, koska koki olevansa sen ikäinen, että ei jaksaisi enää opetella mitään uutta.

4.2 Verotilin käyttöönotto

Sekä ensimmäisellä että toisella haastattelukerralla kukaan yrittäjistä ei ollut vielä joutunut tekemään mitään konkreettista verotilin takia.

” En ole joutunut itse tekemään mitään. Tilitoimistolla on nyt hirveästi töitä.”

Toisella haastattelukierroksella asiaa kysyttäessä valtaosa vastasi, että asiasta oli juteltu tilitoimiston kanssa ja kevään aikana on tarkoitus yhdessä sopia muun muassa Katso-tunnisteseen liittyvät seikat. Melkein kaikki haastateltavat olivat epävarmoja siitä, mitä Katso-tunniste tarkoittaa tai tarvitseeko yrittäjä sitä itse. Monikaan ei ymmärrä ilmoitusmenettelyn toimintatapaa, koska sen hoitaa valtaosalle tilitoimisto. Todennäköisesti jatkossakin tilitoimisto huolehtii kausiveroilmoituk-

sista ja myös verotilin seurannasta. Ensimmäisen kerran verotiliotteen seuraamisesta kysyttäessä monet olivat sitä mieltä, että voisivat itse seurata tilannetta, mutta toisella haastattelukerralla oltiin epävarmoja sähköisen seuraamisen suhteen. Paperisen verotiliotteen oli lähes jokainen katsonut läpi, ja se todettiin selkeäksi.

”On hyvä, että yrittäjä itsekin pystyy seuraamaan tilannetta, eikä tarvitse aina tulla tilitoimistoon katsomaan. Pystyy vertailemaan helposti, mitä edellisellä jaksolla tapahtunut. Että ehkä yrittäjä pysyy enemmän kärryllä tämän muutoksen jälkeen.”

Haastateltavien mukaan verotili ei ole ainakaan vielä vaikuttanut suuresti heidän toimintaansa. Kaikki haastateltavat aikoivat toistaiseksi pysyä vanhassa tavassa – tilitoimisto laskee maksettavat verot, yrittäjä maksaa itse ja tilitoimisto huolehtii ilmoittamisesta. Joiltakin yrityksiltä tilitoimisto hoitaa myös maksuliikenteen. Eräs yrittäjä kertoi siirtäneensä työntekijöiden palkanmaksupäivän 10. päivästä kuun loppuun, jotta rahat riittäisivät kaikkiin maksuihin. Muutoinkin maksuliikennettä eniten muuttavaksi tekijäksi koettiin maksupäivän yhdistäminen, rahaa on nyt löydyttävä kerralla enemmän. Ne yritykset, joiden talous on vakaa, eivät olleet maksupäivän yhtenäistämistä pahoillaan.

” Maksupäivät voisivat edelleen olla porrastettuja, kun näin pienessä yrityksessä menee tiukille, saako maksettua koko summan kerralla. Ja kun tuo eräpäiväkin on niin aikaisin.”

Varsinaisia ongelmia ei ollut ollut kellään yrittäjistä. Monet totesivat, että toistaiseksi kaikki on mennyt hyvin. Vielä on vaikea arvioida, millaisia ongelmia muutos saattaa aiheuttaa. Ainakaan nämä haastateltavat eivät kokeneet ongelmaksi kirjanpitoluottamateriaalin toimittamista ajoissa. Materiaalin tuomiseen tilitoimistolle ajateltiin vaikuttavan vain pankin tiliotteen saapuminen, mutta yrittäjien mukaan se ehtii tulla juuri sopivasti.

Mielipiteet ylimääräisestä rahansiirrosta verotilille muuttuivat ensimmäisen ja toisen haastattelujen välillä. Ensimmäisellä kerralla monet totesivat, että sehän on ihan hyvä systeemi, mutta toisella kerralla kysyttäessä kaikki aikoivat toistaiseksi pysyä tavassa maksaa eräpäivänä.

*” Siirtäisin tilille rahaa, jos muut maksaisivat minulle. Kyllä ai-
on nyt kiinnittää huomiota enemmän omaan laskutukseen, yritän
laskuttaa nopeammin.”*

Eräs yrittäjä sanoi aikovansa maksaa hiukan ylöspäin pyöristäen varmuuden vuoksi, mutta varsinaista vararahastoa ei kukaan aikonut verotilille perustaa. Yrittäjät olivat epäileväisiä, mitä hyötyä rahan etukäteen siirrosta heille olisi. Tällöin raha olisi pois yrityksen omasta käytöstä ja verottajan maksamaa hyvityskorkoa ei pidetty suurena. Lisäksi eräs mietti, kuka tilin omistaa, yritys vai valtio. Eräs toinenkin totesi, että tällä systeemillä verottaja kerää rahat nopeammin pois yrittäjien tileiltä omaan kukkaroonsa. Moni harkitsi kuitenkin, että jos negatiivista arvonnäkökulmaa tulee, se voisi jäädä tilille tulevia maksuja varten.

Verotilin käyttöönotto ei lähtenyt liikkeelle ongelmitta. Verohallituksen ylitarkistaja Tamminen (2010) kertoo parintuhannen kausiveroilmoituksen kirjautuneen kahteen kertaan. Tämä johtui järjestelmässä olevasta ongelmasta, mutta osa virheistä on saattanut johtua myös asiakkaan kirjausvirheestä. Osa yrityksistä oli myös ilmoittanut kausiveroilmoituksella vuoden 2009 veroja, vaikka niiden ilmoittaminen piti hoitaa vanhaan tapaan ja kausiveroilmoitus olisi vain vuoden 2010 veroja varten. Verotilimenettelyn ajatellaan muutoin lähteneen hyvin käyntiin ja jo nyt sähköinen ilmoittaminen on lisääntynyt huomattavasti. (Löf 2010.)

4.3 Verotilin hyödyt ja haitat

Verojen maksamista yhdellä summalla yhtenä maksupäivänä pidettiin pääsääntöisesti hyvänä asiana, koska maksupäivien vähentyessä aikaa ja vaivaa säästyy. Raahaakin säästyy niiltä yrittäjiltä, jotka maksavat tilitoimistolle myös laskujen hoidosta. Maksun suorittaminen yhdellä viitteellä ilahdutti monia. Negatiivisen arvonlisäveron vähentämistä työnantajasuorituksista pidettiin käteväänä asiana.

”Tällä hetkellä minussa herättää ihan myönteisiä ajatuksia, nyt pääsee vähemmällä numeroiden näppäilyllä ja yksi tili, yksi viite, tottakai se on helpompi. Positiivisesti suhtaudun tähän muutokseen.”

Mahdollisuutta säätää verotilille palautusraja pidettiin myös hyvänä asiana. Vastaaajista yli puolet aikoi harkita palautusrajan asettamista. Toisella haastattelukerralla asiasta uudelleen juteltaessa kukaan ei ollut kuitenkaan vielä palautusrajaa laittanut, koska Katso-tunnisteseen ja verotilipalveluun ei ollut vielä tutustuttu ja ilmoittamiseen liittyvistä asioista sovittu tilitoimiston kanssa. Lisäksi arvonlisävero menee yleensä kaikilla yrittäjillä maksun puolelle, eikä palautettavaa arvonlisäveroa voi tulla kuin tilanteissa, joissa yritykseen on investoitu jotain isompaa. Isoja investointeja taasen tässä taantumatilanteessa ei monellakaan ollut suunnitteilla.

Kaksi vastaajista, jotka olivat muutenkin vanhan systeemin kannalla, eivät pitäneet ajatuksesta maksupäivien yhdistämisestä ja siitä ettei veroja voi enää erotella. Heidän mielestään on selvempää maksaa verot erillään, ja että yrityksen maksuliikenteen kannalta olisi parempi, jos summaa ei tarvitsisi maksaa kerralla. Voitaaneen yleistää, että pienet yritykset, joiden taloustilanne ei ole niin vakaa, kokivat maksupäivien yhdistymisen ongelmaksi. Toiset kommentoivat, että on aivan sama minä päivänä verot maksetaan, kun ne on kuitenkin maksettava.

”En tiedä, onko verotilistä haittaa vai hyötyä, joka tapauksessa maksut on maksettava.”

Yleistä eräpäivää 12. päivä, moni piti liian aikaisena. Jos määräpäivä olisi viikkoa myöhemmin, yrityksen olisi helpompi saada omat saatavansa ennen verojen maksupäivää. Nyt osa yrittäjistä oli joutunut ottamaan rahan maksuja varten henkilökohtaiselta pankkitililtään. Jatkossa tilanteen uskottiin tasaantuvan, mutta osa yrittäjistä ei pysty muuttamaan laskutussysteemiään, joten rahaa on oltava kasassa jo ennen kuukausittaisia saatavia. Eräpäivällä ei ole merkitystä sellaisille yrittäjille, joiden tulovirta on muutenkin tasaista, eivätkä he laskuta ketään.

Varsinkin ensimmäisen haastattelun aikana yrittäjät olivat tyrmistyneitä verottajan asettamista myöhästymismaksuista. Osan mielestä systeemi on nyt liian tiukka, myöhästymisestä rangaistaan kohtuuttomasti, eikä joustoa huonona kuukautena anneta yhtään. Eräs yrittäjä teroitti, ettei sanktioissa ole loogisuutta, ilmoituksen myöhästymisestä rangaistaan huomattavasti kovemmin kuin maksamisen myöhästymisestä. Haastateltavat eivät pitäneet korkeita sanktioita rohkaisevina tekijöinä, vaan pikemminkin pakotuskeinona. Verottaja pakottaa verovelvolliset toimimaan haluamallaan tavalla.

Niin hyötyjen kuin haittojenkin uskottiin paljastuvan verotiliin sopeuduttaessa. Yrittäjät uskovat, että verotilin myötä seuranta helpottuu ja yksinkertaistuu.

”Oletan, että veroja on nyt helpompi seurata, että onko mennyt oikein, ja mitä me ollaan maksettu ja niin edelleen, kuin että maksut menevät eri tileille.”

Asiakkaat miettivät, että aluksi tämä muutos vaatii tilitoimistolta resursseja, mutta jatkossa verotili on kirjanpitäjälle oiva työväline, jonka avulla maksettujen ja ilmoitettujen verojen seuranta nopeutuu.

4.4 Haastattelujen johtopäätökset

Ensimmäinen haastattelukierros osoitti, etteivät yrittäjät olleet kovinkaan perehtyneitä verotiliin, vaikka muutoksen voimaantuloon ei ollut haastattelusta aikaa kuin puoli kuukautta. Laadittujen kysymysten esittäminen tuntui melkein kiusalliselta, koska vain osalla oli verotiliasioihin kommentoitavaa. Valtaosa haastatteluajasta

kului faktojen kertomiseen tulevasta muutoksesta. Positiivista haastattelujen toteutuksessa olikin se, että haastattelujen vuoksi ainakin nämä kymmenen yritystä saivat enemmän informaatiota verotilistä. Jokainen haastateltava meni myös heti haastattelun jälkeen kyselemään asiasta lisää tilitoimiston kirjanpitäjiltä. Toisen haastattelun aikana yrittäjät olivat jo enemmän tietoisia mistä puhutaan, mutta edelleenkin he eivät olleet asiasta kovin kiinnostuneita. Johtopäätökset on tiivistetty taulukkoon 11.

TAULUKKO 11. Johtopäätökset.

Verotilistä informointi	<ul style="list-style-type: none"> - kaikki yritykset eivät olleet perehtyneet verotiliin - pääsääntöisesti yritykset olisivat kaivanneet tietoa muutoksesta enemmän ja aikaisemmin - verottajan käyttämää kieltä pidettiin vaikeasti ymmärrettävänä - toisella haastattelukerralla tietämys verotilistä oli parantunut ja asian koettiin selkeytyneen
Verotili käytännössä	<ul style="list-style-type: none"> - Haastattelujen toteuttamisajankohtana yritykset eivät olleet joutuneet tekemään mitään konkreettista verotilin vuoksi - Maksujen yhdistämistä ja negatiivisen arvonlisäveron vähennystä muista maksuista pidettiin pääsääntöisesti hyvänä asiana - Yleistä eräpäivää 12. päivä osa haastateltavista piti liian aikaisena - Osa yrittäjistä piti ongelmallisena verojen maksamista kerralla - Verotilin vaikutuksia ei osattu vielä kunnolla arvioida, koska muutos on niin tuore
Yleismieli-pide ja muutos- asenne	<ul style="list-style-type: none"> - Verotilin ajateltiin vaikuttavan enemmän tilitoimiston kuin yrityksen toimintaan - Pääsääntöisesti verotilin uskottiin olevan ajan myötä hyvä muutos - Melkein kaikki haastateltavat kertoivat olevansa muutospositiivisia

Yrittäjälle on eduksi, jos hän on itse perehtynyt kirjanpitoon ja verotukseen. Vaikka kirjanpidon tekisi tilitoimisto, yrittäjä ymmärtää paremmin tilitoimiston tuottamia raportteja, ja päätöksenteko helpottuu, jos yrittäjä on itse talousasioihin perehtynyt. Tätä ei voi kuitenkaan pitää itsestäänselvyytenä. Yritys ulkoistaa taloushallinnon tilitoimistolle sen vuoksi, ettei yrittäjän itse tarvitse kantaa huolta paperiasioista. Ulkoistaminen on järkevää, koska monella yrittäjällä paperiasioiden hoitaminen veisi liian paljon aikaa ja resursseja. Tämän seikan vuoksi ”en tiedä, tilitoimisto hoitaa”- kommentit haastattelujen yhteydessä eivät yllättäneet.

Suurin osa vastaajista totesi, että on vaikeaa vielä sanoa mielipidettä verotilistä, koska asia on uusi, eikä järjestelmästä ole vielä kokemusta. Vastaajista valtaosa oli kuitenkin haastattelun lopussa sitä mieltä, että verotilimuutos on todennäköisesti perusteltua ja asioita yleensä muutetaan sen vuoksi, että mentäisiin parempaan suuntaan. Vain kaksi haastateltavista oli sitä mieltä, että vanha systeemi olisi parempi. Eniten he kritisoivat maksupäivän aikaisuutta ja yhdistämistä.

Katso-tunnisteen perustaminen vaatii aikaa, niin asiakkaalta kuin tilitoimistolta. Jos asiakas ei osaa tehdä tunnistetta itse, sen tekeminen vaatii tapaamista nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön kanssa, henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla tunnistautumisen vuoksi. Monet Katso-tunnisteen jo omistavista asiakkaista eivät osaa tehdä valtuutusta itse internetissä, vaan he tulevat tekemään sen tilitoimistolle. Myös sähköisen asioinnin valtakirjan hyväksyminen vaatii asiakkaan henkilökohtaiset pankkitunnukset, joten tilitoimisto ei voi tehdä toimenpidettä täysin asiakkaan puolesta. (Hyvönen 2010.)

4.5 Muita kommentteja

Jos yrityksillä on ongelmia materiaalin toimittamisessa ja kirjanpito myöhästyy, kannattaa kausiveroilmoituksen lähettämisestä ajallaan pitää kuitenkin kiinni ja ilmoittaa verot vähän ylöspäin pyöristäen. Sanktiot ilmoituksen laiminlyönnistä ovat maksun laiminlyömistä suurempia ja lisäksi liian aikaisin maksetuille veroille maksetaan hyvityskorkoa. Virheiden teko omaksi edukseen on kallista, mutta

omaksi haitaksi tehty ilmoitus voi pelastaa myöhästymismaksuilta. (Grekin 2009, 53.)

Todennäköisesti moni yrittäjästä ajattelee niin kuin Satamatilien asiakkaiden haastatteluista tuli ilmi – tilitoimisto on sitä varten, ettei yrittäjän itse tarvitse kantaa huolta muutoksista, eikä muutenkaan paperiasioiden hoidosta. Taloushallinto on ulkoistettu yhdeksällä kymmenestä yrityksestä. Tilitoimiston ja asiakkaan on kuitenkin hyvä käydä läpi, kuka verotiliotteen tarkastamisesta vastaa. Verotilimaailmassa erillistä maksuunpanopäätöstä ei enää lähetetä ja verotilillä oleva velka on suoraan ulosottokelpoinen, joten olisi hyvä, jos yrittäjä itsekin ymmärtäisi verotiliotteen sisällön. Seuraukset ilmoitusliikenteen seurannan laiminlyönnistä voivat olla kohtalokkaat, kun perintäkin jatkossa liitetään verotilimenettelyyn. (Grekin 2009, 53.)

Grekin kirjoittaa artikkelissaan (2009, 52) yrittäjäjärjestön olevan hiukan huolissaan yrittäjille tulevista kustannuksista, jotka aiheutuvat alkuvaiheen järjestelmään tutustumisesta, ja myöhästymismaksuista, joita saattaa tulla epätietoisuuden vuoksi. Grekin kertoo yrittäjiä eniten harmittavan yleinen eräpäivä, 12. päivä. Varsinkin pk-yritykset lähettävät kuukauden myynnistään kuun lopussa laskun, jonka maksuehtona on 14 pv netto. Tämä tarkoittaa, että koko kuukauden kassavirta on yrittäjän tilillä vasta kuun puolivälissä, mutta raha verojen maksuun pitäisi olla jo pari päivää aiemmin. Tähän maksukyvyyn koettelemiseen viittasi myös moni Satamatilien asiakasyrittäjä. Grekin neuvoo (2009, 53) yrityksiä järjestelmään, mikäli mahdollista, muut maksut, kuten lainanlyhennykset kuun loppuun, niin kaikki suoritukset eivät ole yhtä aikaa maksussa. Hän myös muistuttaa, että verotiliverot näkyvät verovelkatodistuksella ja siten vaikeuttaa asiakkaiden saantia.

5 YHTEENVETO

Suomen verojärjestelmää muutti merkittävästi vuoden alusta voimaantullut verotili. Tämän opinnäytteen teoriaosuuden alussa kerrottiin, millainen verojärjestelmä Suomessa oli ennen verotilin voimaantuloa. Teoriaosuutta jatkettiin kertomalla verotilistä tarkemmin; miten verotili muutti verojen maksua, ilmoittamista, palauttamista ja seuranta. Tutkimuksen empiriaosuudessa peilattiin verotilin tuomia muutoksia caseyrityksenä olevan tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaisiin. Tutkimuksen pääongelmana oli selvittää, mitä verotili tarkoittaa, ja miten se vaikuttaa yrityksen toimintaan.

Tutkimuksessa selvisi, että verotilin ensimmäisessä vaiheessa ovat mukana kaikki oma-aloitteiset verot, varainsiirtoveroa lukuun ottamatta. Oma-aloitteisten verojen maksupäivä yhtenäistettiin, nyt yleinen maksupäivä on kuun 12. päivä. Verovelvolliset voivat vähentää itse palautukseen oikeuttavat veronsa maksettavista veroista. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi työnantajasuorituksista voidaan vähentää negatiivinen arvonlisävero ja verovelvollisen tarvitsee maksaa vain erotus. Yritykset ilmoittavat verot kausiveroilmoituksella verotilipalveluun. Verotilille kirjaantuvat tiedot veronmaksajan ilmoituksista, maksuista, palautuksista, koroista, sekä myöhästymis- ja laiminlyöntimaksuista. Verotili täsmätetään joka kuukausi ja verovelvollinen saa verotiliotteen, joka ainakin aluksi lähetetään myös paperisena. Sähköisessä verotilipalvelussa veroasioita voivat tarkastella niin tilitoimisto kuin yrittäjäkin, tehdystä valtuutuksesta riippuen.

Verotiliin liitetään myöhemmin muita verolajeja ja tavoitteena on, että jatkossa tavallisella palkansaajallakin on käytössään oma verotili. Mukana verotilissä olisivat tällöin tulovero ennakoineen, kiinteistövero, perintö- ja lahjaverot, metsänhoitomaksu ja varainsiirtovero. Myöhemmin mukaan otettaisiin myös perintä. Verotili koskee jo nyt muitakin kuin yrityksiä, koska verotilissä ovat mukana ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu. Tällöin jokaisen palkkaa maksavan, myös kotitaloustyönantajan on käytettävä verotiliä.

Tutkimuksen alatavoitteina oli tutkia, miten Satamatilien asiakkaat ottavat verotilin vastaan. Haastattelujen avulla tutkittiin, kuinka tietoisia asiakkaat muutoksesta ovat, sekä miten he ajattelivat verotilin vaikuttavan toimintaansa.

Tutkimuksen tuloksena todettiin, että vain murto-osa yrittäjistä oli perehtynyt verotiliin. Yrittäjät perustelivat, ettei heidän tarvitse kantaa huolta veromuutoksista, koska tilitoimisto tekee heidän kirjanpitoinsa ja huolehtii ilmoittamisesta. Verotilin mukanaan tuomista muutoksista ei osattu muutenkaan vielä kommentoida, koska asiasta ei ollut vielä paljon kokemusta. Haastattelut osoittivat todeksi sen, mikä alussa oli ajatuksena – tämän opinnäytteen teko olisi ehkä ollut antoisampaa tilitoimiston näkökulmasta.

Toistaiseksi kaikki oli mennyt hyvin ja verotiliin suhtauduttiin melko positiivisesti. Verotilin uskottiin jatkossa helpottavan verojen maksua, ilmoittamista ja seuranta. Toiset yrittäjät kokivat helpottavana sen, että verot maksetaan nyt vain yhdellä summalla kerran kuussa ja omalla henkilökohtaisella viitteellä. Verotiliin skeptisesti suhtautuivat ne yrittäjät, jotka kokivat työnantajasuoritusten ja arvonnäköveron maksun yhdistämisen ongelmallisena. Joidenkin yritysten maksuliikennettä vaikeutti isomman rahasumman maksaminen kerralla. Lisäksi yleistä maksupäivää 12. päivä kritisoitiin sen aikaisuuden vuoksi. Joillakin yrityksillä voi tulla vaikeuksia saada omia saataviaan verojen eräpäivään mennessä.

Tässä tutkimuksessa haastateltiin noin kymmentä prosenttia Satamatilien asiakkaista, joka on määränä ihan hyvä. Haastattelujen perusteella saatiin kohtalainen yleiskuva Satamatilien asiakkaiden suhtautumisesta verotiliin. Tämä tutkimus koski vain Satamatilien asiakkaita, joten tutkimuksen perusteella ei voida yleistää kaikkien yrittäjien mielipidettä verotilistä. Luotettavamman tutkimuksen aikaansaamiseksi olisi voinut haastatella useita eri tilitoimistoja ja niiden asiakkaita. Verotilin käyttöönotto on vielä niin vaiheessa, että aiheesta voitaisiin tehdä lisätutkimus myöhemmin, kuinka verotilin käyttäminen on onnistunut. Myöhemmässä vaiheessa voisi olla mahdollista käyttää myös kirjallisia kyselylomakkeita, jolloin kohderyhmän kokoa voidaan kasvattaa. Asiakkaat osaisivat myöhemmin vastata kysymyksiin paremmin, kun asiasta olisi jo enemmän kokemusta. Tässä tutkimuksessa teemahaastattelut olivat juuri oikea tutkimusmenetelmä, koska aihe vaa-

ti ehdottomasti yhdessä keskustelemista. Opinnäytteessä kerrottiin mahdollisesti rakennusosalalle tulevasta käännetystä arvonlisäverosta. Jos muutos toteutetaan, myös siitä saisi kokonaisen opinnäytetyöaiheen.

Tämän opinnäytetyön teoriaosuus tehtiin helmi- ja maaliskuun aikana, melko nopeassa tahdissa. Haastattelut tehtiin joului- ja maaliskuussa ja ne koottiin tekstiksi maaliskuun loppupuolella. Opinnäytteen tekemistä olisi helpottanut, jos samaan olisi itse työskennellyt tilitoimistossa. Verotilin ominaisuuksien hahmottamiseen meni aikaa. Opinnäytteen teko oli nyt ajankohtaista ja hyödyllistä ajatellen Sata-matilien asiakkaita. Tilitoimiston kirjanpitäjät kokevat aiheen hyödylliseksi. Haastateltavat asiakkaat saivat verotilistä lisätietoa ja tilitoimisto saa opinnäytteestä käyttöönsä verotili-tietopaketin.

Suomella on hyvä mahdollisuus kehittää verotilistä toimiva kokonaisuus. Järjestelmä on jo käytössä muutamissa maissa, joten Suomi voi ottaa mallia toisten maiden käytänteistä. Muutamien vuosien päästä verotilin käytössä olla jo paljon kokeneempia ja nähdään miten muutos on vaikuttanut Suomen verojärjestelmään.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Arpajaisverolaki 552/1992. Annettu Helsingissä 26.6.1992.

Ennakonperintälaki 1118/1996. Annettu Helsingissä 20.12.1996.

Gedik, H. 2009. Verotili käytännössä. Tilisanomat 3/2009, 26-29.

Grekin, S. 2009. Verotili – mitä merkitsee yrityksille? Tilisanomat 5/2009, 52-53.

Heiliö, K., Järvinen, R. 2009. Tunnisteet, valtuudet ja roolit sähköisen Verotilipalvelun käytössä. Tilisanomat 5/2009, 44-46.

Kiinteistöverolaki 654/1992. Annettu Helsingissä 20.7.1992.

Laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta 664/1966. Annettu Helsingissä 20.12.1966

Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 627/1978. Annettu Helsingissä 11.8.1978.

Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta 1556/1995. Annettu Helsingissä 18.12.1995.

Löf, M. 2010. Verotilien käyttö alkoi kankeasti. Etelä-Suomen Sanomat. 3.3.2010.

Lönnroth, E. 2009. Siirtymäkausi ja verotilimenettelyyn valmistautuminen. Tilisanomat 5/2009, 41-43.

Niskakangas, H. 2009. Johdatus Suomen verojärjestelmään. 2. uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Perintö- ja lahjaverolaki 378/1940. Annettu Helsingissä 12.7.1940.

Tomperi, S. 2007. Käytännön kirjanpito. 14.-16. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Tuloverolaki 1535/1992. Annettu Helsingissä 30.12.1992.

Veronkantolaki 609/2005. Annettu Helsingissä 5.8.2009.

Verotililaki 604/2009. Annettu Helsingissä 7.8.2009.

Internet-lähteet:

HE 221/2008 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta [Viitattu 10.2.2010]. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080221>

Helander, T. 2009. Tärkeät luvut 2009. Tilitoimisto Tarja Helander [viitattu 21.2.2010]. Saatavissa: <http://www.tilihelander.fi/luvut.html>

Lehtinen, H. 2010. Käännetty alv voi tuoda lisää verotuloja. Palkkatyöläinen 1/10 [viitattu 1.3.2010]. Saatavissa: <http://www.palkkatyolainen.fi/>

Suomen yrittäjät. 2008. Työnantajamaksut [viitattu 3.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/tyonantajanabc/tyonantajamaksut/>

Suomen yrittäjät. 2009a. Sosiaaliturvamaksu 2010 [viitattu 3.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/tyonantajanabc/sosiaaliturvamaksu/>

Suomen yrittäjät. 2009b. Tärkeitä lukuja 2010 [viitattu 3.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/tyonantajanabc/tyonantajamaksut/tarkeitalukuja/>

Taloushallintoliitto. 2009. Maksut ja tiedot verotilillä [viitattu 24.3.2010]. Saatavissa:

http://www.taloushallintoliitto.fi/taloushallintoliitto/verotili/kausiveroilmoitus/maksut_ja_tiedot_verotililla/

Tilastokeskus. 2010a. Verot ja veronluonteiset maksut [viitattu 1.3.2010]. Saatavissa: http://www.tilastokeskus.fi/til/vermak/2009/vermak_2009_2010-03-01_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. 2010b. Bruttokansantuote supistui 7,8 prosenttia vuonna 2009 [viitattu 1.3.2010]. Saatavissa: http://www.tilastokeskus.fi/ajk/tiedotteet/2010/tiedote_003_2010-03-01.html

Tilastokeskus. 2010c. Tammikuun työttömyysaste 9,5 prosenttia [viitattu 3.3.2010]. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/tyti/2010/01/tyti_2010_01_2010-02-23_tie_001_fi.html

Verohallinto. 2010a. Tietoja arvonlisäverotuksesta [viitattu 21.2.2010]. Saatavissa: http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40&article=840&domain=VERO_MAIN

Verohallinto. 2010b. Arvonlisäveron yhteenvetoilmoitus [viitattu 13.3.2010]. Saatavissa: http://www.vero.fi/?article=864&domain=VERO_MAIN&path=5,40&language=FIN

Verohallinto. 2010c. Katso-roolit [viitattu 24.3.2010]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=6333;27197>

Verohallinto 2010d. Katso-ohje uudelle käyttäjälle [viitattu 24.3.2010]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=7521;222204>

Verohallinto. 2009a. Verotiliohjeet [viitattu 11.2.2010]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7882>

Verohallinto. 2009b. Vero-ohjeet. Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot [viitattu 22.2.2010]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40&article=8437&domain=VERO_MAIN

Verohallinto. 2009c. Perintöverotus [viitattu 22.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=6471;44217>

Verohallinto. 2009d. Lahjaverotus [viitattu 22.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=6473;44515>

Verohallinto. 2007. Verohallinnon organisaatio ja työnjako [viitattu 16.2.2010].

Saatavissa:

http://www.vero.fi/?path=5,422&article=1408&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=#

Verohallinto. 2005a. Työnantajasuoritukset [viitattu 3.3.2010]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,363&article=3738&domain=VERO_MAIN

Verohallinto. 2005b. Lähdevero [viitattu 23.3.2010.]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,363&article=156&domain=VERO_MAIN

Veronmaksajain Keskusliitto ry. 2010. Ammatin- ja liikkeenharjoittajan veroilmoitus [viitattu 21.3.2010]. Saatavissa:

<http://www.veronmaksajat.fi/veroilmoitusohjeet/ammatinjaliikkeenharjoittaja>

Suulliset lähteet:

Hyvönen, T. 2010. Kirjanpitäjä. Tilitoimisto Satamatilit Oy, Iisalmi. Haastattelut 11.12.2009 ja 17.3.2010.

Jokinen, M. Verotili. Luento Lahden Tilikeskuksessa 1.10.2009.

Kasurinen, T. 2010. Kirjanpitäjä. Tilitoimisto Satamatilit Oy, Iisalmi. Haastattelut 11.12.2009 ja 17.3.2010.

Kinnunen, R. 2009. Lahden ammattikorkeakoulu. Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät-kurssimateriaali. [viitattu 26.2.2010].

Koponen, S. Verotilin vaikutukset taloushallintoon. Luento Lahden Tilikeskuksessa 1.10.2009.

Laitinen, M. 2010. Ajankohtaista verohallinnosta. Luento Lahdessa 18.-19.1.2010.

Niiranen, A. 2009. Verotili käyttöön 1.1.2010. Luento Iisalmessa 23.11.2009.

Tilitoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaat. Iisalmi. Haastattelut 11.12.2009 ja 17.3.2010.

LIITTEET

LIITE 1

Kausiveroilmoitus

Tyhjennä lomake

Lomake palautetaan osoitteeseen:

VEROHALLINTO
Kausiveroilmoitusten optinen lukupalvelu
PL 5000
00053 VERO

KAUSIVEROILMOITUS
Jos korjaatte aiemmin ilmoitettuja tietoja,
ilmoittakaa vain muutosten määrät.

B

Verovelvollisen nimi	010 Y-tunnus tai henkilötunnus

ARVONLISÄVERON TIEDOT

TYÖNANTAJASUORITUSTEN TIEDOT

050 Ilmoitusjakso	052 Kohdekausi		053 Vuosi		050 Ilmoitusjakso	052 Kohdekausi		053 Vuosi							
	Kuu- kausi	Neijän- nesvuosi	Vuosi			Kuu- kausi	Neijän- nesvuosi								
Vero kotimaan myynnistä verokannottain					euro					snt					
40	301	22 %:n vero			601	Ennakkopidätyksen alaiset palkat ja muut suoritukset									
	302	12 %:n vero			602	Toimitettu ennakkopidätys									
	303	8 %:n vero			603	Ennakkopidätyksestä vähennettävä matalapalkkatuki									
	305	Vero tavaraostoista muista EU-maista			604	Maksettava ennakkopidätys									
	306	Vero palveluostoista muista EU-maista			605	Lähdeveron alaiset palkat ja muut suoritukset									
	307	Kohdekauden vähennettävä vero			606	Lähdevero palkoista yms.									
	308	Alarajahuojennuksen määrä (siirretään kohdasta 317) Maksettava vero / Palautukseen oikeuttava vero (-)			607	Lähdeverosta vähennettävä matalapalkkatuki									
B	309	0-verokannan alainen liikevaihto			608	Maksettava lähdevero									
	310	Muu arvonlisäveroton liikevaihto			609	Sosiaaliturvamaksun alaiset palkat									
	311	Tavaran myynti muihin EU-maihin			610	Maksettava työnantajan sosiaaliturvamaksu									
	312	Palveluiden myynti muihin EU-maihin			Ei palkanmaksua										
	313	Tavaraostot muista EU-maista			054	Kohdekausi -alku	055	Vuosi	056	Kohdekausi -loppu	057	Vuosi			
	314	Palveluostot muista EU-maista													
Arvonlisäveron alarajahuojennukseen oikeutettu täyttää					euro					snt					
	315	Alarajahuojennukseen oikeuttava liikevaihto													
	316	Alarajahuojennukseen oikeuttava vero													
	317	Alarajahuojennuksen määrä													
Ei alv-toimintaa															
	054	Kohdekausi -alku	055	Vuosi	056	Kohdekausi -loppu	057	Vuosi							

VEROVELVOLLISEN OMAT MERKINNÄT

Tässä kohdassa voitte laskea kausiveroilmoituksella ilmoitettujen verojen yhteismäärän. Tähän merkityt tiedot eivät välity Verohallintoon.

Arvonlisävero _____

Ennakkopidätys _____

Lähdevero _____

Työnantajan sosiaaliturvamaksu _____

Verot kausiveroilmoituksen sivulta 2 _____

Verot yhteensä _____

Päiväys	Alekirjoitus ja nimen selvitys	Puhelin

VEROH 4001/1 12.2009

Tulosta lomake

Tyhjennä lomake

B

Tyhjennä lomake

Lomake palautetaan osoitteeseen:

VEROHALLINTO
Kausiveroilmoitusten optinen lukupalvelu
PL 5000
00053 VERO

KAUSIVEROILMOITUS (sivu 2)
Jos korjaatte aiemmin ilmoitettuja tietoja,
ilmoittakaa vain muutosten määrät.

V

Verovelvollisen nimi	010 Y-tunnus tai henkilötunnus

MUIDEN OMA-ALOITTEISTEN VEROJEN TIEDOT

40 Ilmoittakaa tiedot merkitsemällä alla oleviin kohtiin veron tunnus (vain numero), ilmoitusjakso, kohdekuusi ja vuosi ja maksettavan veron määrä. Verojen tunnuksat ovat alla.

- 10 Arpajaisvero
- 16 Vakuutusmaksuvero
- 24 Ennakonpidätys puun myyntitulosta
- 25 Ennakonpidätys osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai muulta yhteisöltä
- 68 Ennakonpidätys koroista ja osuuksista
- 92 Ennakonpidätys osingoista ja osuuspääoman koroista
- 39 Lähdevero osingoista (rajoitetusti verovelvollisilta)
- 69 Lähdevero koroista ja rojalteista (rajoitetusti verovelvollisilta)
- 84 Lähdevero korkotulosta (yleisesti verovelvollisilta)

060 Veron tunnus	050 Ilmoitusjakso		052 Kohdekuusi	053 Vuosi	061 Maksettava vero	
					euro	sent
V	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				

Vakuutusmaksuverovelvolliseksi rekisteröidyn ilmoitus toiminnan keskeyttämisestä

Ei vakuutusmaksuveroilleta toimintaa			
054 Kohdekuusi-alku	055 Vuosi	056 Kohdekuusi-loppu	057 Vuosi

Päiväys	Alekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

VEROH 4001/2 12.2009

Tulosta lomake

Tyhjennä lomake

V

<http://www.vero.fi/download.asp?id=7208;196934>

LIITE 2

Verotiliote

Verohallinto PL 000 postinumero postitoimipaikka Sixsax Oy Vastaanottajan osoite postinumero postitoimipaikka maa		VEROTILIOTE 2/2010 1 (2) 19.2.2010 Y-tunnus 1234567-8 Ilmoittamanne tilinumero IBAN FI12 3456 7890 1234 1234 56 BIC NDEAFIHH Ilmoittamanne palautusraja 1.1.2010 alkaen 1 500,00 Verotilimaksujenne viitenumero 1 234 3435 Verohallinnon tilinumerot verotilimaksuille IBAN BIC FI95 1111 1100 2222 22 NDEAFIHH FI33 3333 3344 4444 44 DABAFIHH FI55 5555 5566 6666 66 OKOYFIHH		
KUORITUSKOODI	VEROTILIOTE 18.1.2010–17.2.2010			
	Tilitapahtumat			
	Kirjaus- päivä	Arvo-/ eräpäivä	Tilitapahtuma/ selite	Määrä
			Tiliotejakson alkusaldo 18.1.2010	85,60
			Saldo 31.1.2010	+85,60
	12.2.2010	12.2.2010	Ennakonpidätys palkoista ja eläkkeistä tammikuu 2010 Ilmoitus saapunut 12.2.2010	-12 500,00
	12.2.2010	12.2.2010	Työnantajan sosiaaliturvamaksu tammikuu 2010 Ilmoitus saapunut 12.2.2010	-1 500,00
	12.2.2010	12.2.2010	Oma maksu	12 500,00
	16.2.2010	16.2.2010	Oma maksu	1 415,95
	16.2.2010	12.2.2010	Viivästyskorko 13.2.–15.2.2010 Työnantajan sosiaaliturvamaksu tammikuu 2010 (suorittamatta 1 414,40)	-1,55
		Tiliotejakson hyvitykset +13 915,95 Tiliotejakson veloitteet -14 001,55		
		Tiliotejakson loppusaldo 17.2.2010	+0,00	
Verotilipalvelu www.vero.fi/verotili				

<http://www.vero.fi/doc/download.asp?id=7448;566582>

LIITE 3

Tiltoimisto Satamatilit Oy:n asiakkaiden ensimmäisen haastattelun runko

1. Informaatio verotilistä

- Miten sinua on informoitu verotilimuutoksesta?
- Millainen verottajan informaatio mielestäsi oli?
- Mitä mieltä olet verottajan informaation ajankohdasta?
- Oletko jutellut asiasta tiltoimiston kanssa? Oletko saanut informaatiota tarpeeksi?

2. Verotili käytännössä

- Mitä käytännön asioita olet tehnyt muutoksen vuoksi?
- Aiotko pysyä samassa ilmoittamis- ja maksamissysteemissä?
- Aiotko itse ruveta seuraamaan verotiliotetta?
- Mitä hyötyä tästä muutoksesta voisi olla teidän yritykselle?
- Mitä haittaa tästä voisi olla?
- Verotilille pystyy siirtämään rahaa jo etukäteen, mitä ajattelet tästä?
- Verotiliin voi asettaa alv-palautusrajan, mitä ajattelet tästä?
- Mitä mieltä olet verottajan uusista myöhästymismaksuista?
- Rohkaisevatko ne kuitenkin mielestäsi yrittäjiä hoitamaan asiat ja maksamaan ajoissa?
- Vaikuttavatko nämä muutokset teidän maksuliikenteeseen, millä tavalla?

3. Yleismielipide ja muutosasenne

- Jos puntaroidaan lopuksi, kumpi systeemi tuntuu paremmalta, uusi vai vanha?
- Miten yleensä suhtaudut muutoksiin, minkälainen asenne sinulla on muutoksiin?

LIITE 4

Tilitoimisto Satamatilit Oy:n toisen haastattelun runko

1. Informaatio verotilistä

- Oletko saanut uutta tietoa verotilistä? Mistä?

2. Verotili käytännössä

- Mitä käytännön asioita olet joutunut tekemään? Joko Katso-tunniste on tehty?
- Oletko jollain tavalla joutunut muuttamaan toimintatapojasi verotilin vuoksi?
- Onko verotili vaikuttanut yrityksen maksuliikenteeseen?
- Onko ollut ongelmia huolehtia kirjanpitomateriaali ajoissa tilitoimistoon?
- Onko muutoin ollut ongelmia? Millaisia?
- Oletko siirtänyt verotilille rahaa/aiotko siirtää tulevaisuudessa?
- Oletko asettanut alv-palautusrajan/aiotko asettaa tulevaisuudessa?
- Oletko tutustunut verotiliotteeseen – sähköiseen/paperiseen? Miltä se vaikutti?

3. Yleismielipide

- Onko tullut uusia ajatuksia, esimerkiksi mitä hyötyä/haittaa verotilistä voisi olla?
- Miltä muutos tuntuu? Vapaa sana.